

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник ректора ХНАДУ

проф. _____ І.П. Гладкий

« ____ » _____ 2011 р.

ПАКЕТ
ЗАСОБІВ ДІАГНОСТУВАННЯ
РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
з дисципліни «Міжнародна економіка»
(за вимогами кредитно-модульної системи навчання)

Галузь знань – 0305 «Економіка та підприємництво»

Напрямок підготовки – 6.030503 «Міжнародна економіка»

Пакет засобів діагностування складений к.е.н., доцентом кафедри міжнародної економіки, доцентом Покатаєвою Катериною Петрівною.

Рецензент

доцент кафедри міжнародної економіки
кандидат економічних наук, доцент

Д.У. Бікулова

Пакет засобів діагностування розглянутий та ухвалений на засіданні кафедри міжнародної економіки
(протокол № _____ від « ____ » _____ 201__ р.)

Завідувач кафедри
доктор економічних наук, професор

Д.В. Бабич

Схвалено Радою (методичною комісією) факультету управління та бізнесу
(протокол № _____ від « ____ » _____ 201__ р.)

Голова Ради (методичної комісії)
факультету Управління та бізнесу
доктор економічних наук, професор

І.А. Дмитрієв

«УЗГОДЖЕНО»

Завідувач випускової кафедри
міжнародної економіки,
доктор економічних наук, професор

Д.В. Бабич

« ____ » _____ 201__ р.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИСТЕМНИЙ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ)

1 Опис навчальної дисципліни «Міжнародна економіка»

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
<p>Загальний обсяг – 10 кредитів</p> <p>Усього годин – 360 год.</p> <p>Усього блоків змістових модулів (залікових модулів) – 5.</p> <p>Усього змістових модулів – 27.</p> <p>Один змістовий модуль – 8-17 год.</p> <p>Один заліковий модуль – 54-108 год.</p> <p>Усього аудиторних годин на тиждень – 4 (у т.ч.: (лекцій – 2 год., практичних занять – 2 год.).</p>	<p>Галузь знань – 0305 «Економіка та підприємництво».</p> <p>Напрямок підготовки – 6.030503 «Міжнародна економіка».</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр.</p> <p>Кількість навчальних груп у потоці – 2.</p> <p>Лектор, відповідальний за курс – к.е.н., доцент Покатаєва Катерина Петрівна.</p>	<p>Навчальна дисципліна – обов’язкова.</p> <p>Рік підготовки – 3.</p> <p>Семестр навчання – 5,6.</p> <p>Кількість годин:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лекції – 72; - практичні заняття – 72; - самостійна робота студентів – 216, у т.ч.: індивідуальна робота (консультації) – 22, поточний контроль (усне опитування, тестові завдання). <p>підсумковий контроль: інтегрований іспит.</p>

2 Основні терміни, поняття та їх визначення

У збірці використано терміни, подані у Законах України «Про вищу освіту» від 17.01.02р. № 2984-111 та «Про інноваційну діяльність» від 04.07.02 р. № 40-У, Державному класифікаторі професій ДК 003-95, Комплексі нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти (додаток № 1 до наказу МОН України від 31.07.98 р. № 285 зі змінами та доповненнями, що введені розпорядженням МОН України від 05.03.01 р. № 28-р):

– *кредитно-модульна система організації навчального процесу* – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів);

– *заліковий кредит* – це одиниця виміру навчального навантаження, необхідного для засвоєння змістових модулів або блоку змістових модулів;

– *модуль* – це задокументована завершена частина освітньо-професійної програми (навчальної дисципліни, практики, державної атестації), що реалізується відповідними формами навчального процесу;

– *змістовий модуль* – це система навчальних елементів, що поєднана за ознакою відповідності певному навчальному об'єкту;

– *заліковий модуль* (блок змістових модулів) – це задокументована завершена система змістових модулів освітньо-професійної програми (навчальної дисципліни, практики, державної атестації), що реалізується відповідними формами навчального процесу;

– *обсяг модуля* – це навчальне навантаження студента з даного модуля в кредитах, що включають аудиторну і самостійну роботу.

3 Загальні положення

Навчальна дисципліна розбивається на змістові модулі. У кожному модулі визначається тематика й обсяг лекцій, семінарських і практичних занять і самостійної роботи студентів, види контролю. За заліковими модулями розробляються пакети контрольних завдань, що містять перелік теоретичних питань і практичні завдання.

4 Модульний контроль

Система оцінки знань студентів за окремий заліковий модуль складається у балах рейтингу згідно таблиці 1.

Система оцінки знань студентів і шкала оцінки
(за кожний заліковий модуль)

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90 – 100
B	Добре	80 – 89
C	Добре	75 – 79
D	Задовільно	67 – 74
E	Задовільно	60 – 66
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1 – 34

5 Підсумковий контроль

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.12.05 р. № 774, підсумкова оцінка Q знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів, тобто

$$Q = a_1 B_1 + a_2 B_2 + \dots + a_n B_n - \text{середньозважена оцінка знань};$$

де $a_1, a_2, \dots, a_n$ – коефіцієнти вагомості відповідних залікових модулів;

$$a_n = \frac{T_{3Mn}}{T_D};$$

T_{3Mn} – обсяг відповідних залікових модулів, у годинах;

T_D – обсяг навчальної дисципліни, у годинах;

n – кількість залікових модулів;

$$a_1 + a_2 + \dots + a_n = 1.$$

6 Приклад оформлення результатів тестування

Результати тестування студент, не переписуючи самих тестових завдань, оформляє на окремому аркуші за такою формою:

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет управління та бізнесу
Кафедра міжнародної економіки
Навчальна дисципліна: «Міжнародна економіка»
Проміжний тестовий контроль № 1 (максимальна оцінка – 100 балів)
Дата проведення контролю _____
ПІБ студента _____
Група _____

Завдання частини 1 до залікового модуля 1

1. це сукупність національних економік країн світу й економічних взаємозв'язків (відносин) між ними
  2. це відносини між суб'єктами світового господарства з приводу виробництва, розподілу, обміну і споживання матеріальних благ і послуг
- ...

Завдання частини 2 до залікового модуля 1

1. резидент
  2. консорціум
- ...

Завдання частини 3 до залікового модуля 1

1. так
  2. ні
- ...

Завдання частини 4 до залікового модуля 1

- А. 1, 5, 8
Б. 3, 7
- ...

Завдання частини 5 до залікового модуля 1

1. В
  2. А
- ...

7 Завдання до залікових модулів

7.1 Заліковий модуль 1 (за змістовими модулями 1,2,3)

Змістовий модуль (тема) 1. Міжнародна економічна система

Змістовий модуль (тема) 2. Національні економіки та їх взаємодія

Змістовий модуль (тема) 3. Міжнародна економічна діяльність

Частина 1 (15 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 5 балів)

Умови виконання завдання: дати визначення понять
чи короткі відповіді на запитання

1. Міжнародна економіка – це ...
2. Міжнародна економічна система – це ...
3. Міжнародні економічні відносини – це ...
4. Світове господарство – це ...
5. Міжнародний поділ праці – це ...
6. Міжнародна спеціалізація виробництва – це ...
7. Міжнародна виробнича кооперація – це ...
8. Інтернаціоналізація господарського життя – це ...
9. Об'єкти міжнародної економіки – це ...
10. Суб'єкти міжнародної економіки – це ...
11. Резидент – це ...
12. Міжнародна економічна діяльність – це ...
13. Середовище міжнародної економічної діяльності – це ...
14. Назвіть головні передумови становлення і розвитку міжнародної економіки.
15. Назвіть основні критерії міжнародної економіки.
16. Які вигоди забезпечує міжнародний поділ праці в процесі міжнародного обміну безпосереднім його учасникам?
17. Назвіть основні принципи систематизації країн світу.
18. Назвіть рівні економічної діяльності суб'єктів міжнародної економіки.
19. Назвіть основні форми виходу на зовнішній ринок.
20. Назвіть основні фактори, які забезпечують конкретні вигоди від міжнародної економічної діяльності.

Частина 2 (30 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 3 бали)

Умови виконання завдання: вставити пропущені слова, вирази, числа

1. _____ (1сл.) – це інституціональна одиниця, центр економічного інтересу якої пов'язаний з економічною територією даної країни.
2. _____ (1сл.) – це надання інженерно-консультаційних послуг з перебудови систем організації й управління виробничо-торговельними й інвестиційними процесами господарюючого суб'єкта з метою підвищення його конкурентоспроможності і фінансової стійкості.

3. _____ (1сл.) – це надання послуг інженерно-консультаційного, виробничого, науково-технічного і комерційного характеру зі створення підприємств і об'єктів, підготовки технологічного процесу тощо.

4. _____ (1сл.) – це передача однією стороною (державою) іншій стороні на певних умовах і на визначений термін права на експлуатацію природних ресурсів, об'єктів інфраструктури, підприємств за винагороду у вигляді разових або періодичних платежів.

5. _____ (1сл.) – це процес взаємного зближення, переплетіння, адаптації національних господарств країн світової спільноти.

6. _____ (1сл.) – це процес економічної взаємодії країн, що призводить до зближення їх господарських механізмів.

7. _____ (1сл.) – це тимчасовий союз фірм або організацій різних країн, метою яких можуть бути різні види їх скоординованої підприємницької діяльності.

8. _____ (2сл.) – це господарські контакти економічних суб'єктів даної країни з економічними суб'єктами інших країн.

9. _____ (2сл.) – це сукупність національних економік країн світу й економічних взаємозв'язків (відносин) між ними.

10. _____ (2сл.) – це частина теорії міжнародної економіки, що вивчає закономірності міждержавного руху конкретних товарів і факторів їх виробництва, а також їх ринкові характеристики – попит, пропозицію, ціну тощо.

11. _____ (2сл.) – це частина теорії міжнародної економіки, що вивчає закономірності функціонування відкритих національних економік і світового господарства загалом в умовах глобалізації фінансових ринків.

12. _____ (2сл.) – це частина теорії ринкової економіки, що вивчає закономірності взаємодії господарюючих суб'єктів різної державної належності в області міжнародного обміну товарами, руху факторів виробництва, формування і фінансування міжнародної економічної політики.

13. _____ (3сл.) – це дії з міжнародного переміщення товарів, факторів виробництва і фінансових коштів, що виражаються в здійсненні економічних операцій за допомогою укладення договорів, які фіксують виникаючі у зв'язку з цим права й обов'язки партнерів.

14. _____ (3сл.) – це об'єднання господарських зусиль підприємств-партнерів з різних країн у певній сфері діяльності з метою випуску кінцевої (готової) продукції для світового ринку.

15. _____ (3сл.) – це процес переростання продуктивними силами і виробничими відносинами меж національних господарств; взаємопереплетіння виробництв різних країн; створення і розвиток стійких господарських зв'язків між країнами світової спільноти, між національними виробничими структурами як на базі обмінних відносин, так і шляхом безпосередньої кооперації виробництва.

16. _____ (3сл.) – це спосіб організації світової економіки, за якого різні країни спеціалізуються на виготовленні певних товарів і послуг, обмінюючись ними, тобто для задоволення потреб світового ринку (а не для власного внутрішнього споживання).

17. _____ (3сл.) – це стійка, економічно вигідна спеціалізація окремих країн на виробництві тих або інших видів продукції для міжнародного обміну, тобто для задоволення потреб світового ринку (а не для власного внутрішнього споживання).

18. _____ (3сл.) – це те, на що спрямована господарська діяльність суб'єктів міжнародної економіки (предмет їх господарських відносин).

19. _____ (3сл.) – це фізичні й юридичні особи, організаційні структури, наділені відповідною дієздатністю і правами, діяльність яких виходить за національні межі, тобто які беруть участь у реалізації міжнародних господарських договорів (контрактів) і угод.

20. _____ (3сл.) – це форма поділу праці між країнами, за якої концентрація однорідного виробництва збільшується на базі диференціації національних виробництв, тобто відбувається виділення виробництва все більш однорідних продуктів у рамках окремих країн понад їх внутрішні потреби в самостійні (відокремлені) технологічні процеси, в окремі області виробництва.

21. З економічної території країни виключаються _____ (2сл.) зарубіжних держав у цій країні.

22. Інтереси суб'єктів міжнародної економіки, як правило, пов'язані або з _____ (2сл.), або з _____ (4 або 5 сл.).

23. Міжнародна економічна система розглядається як результат взаємодії всієї сукупності міжнародних _____ (2 сл.) і _____ (1 або 2 сл.) із задіяванням механізму регулювання й управління.

24. Міжнародний поділ праці на сучасному етапі виступає в 2-х формах: _____ (3сл.) і _____ (3сл.).

25. Окремі країни (національні господарства), їх загальнодержавні, координаційні, галузеві, територіальні органи й інтеграційні об'єднання країн є суб'єктами міжнародної економіки, що функціонують на _____ (1сл.) рівні, а міжнародні організації і наднаціональні інститути є суб'єктами міжнародної економіки, що функціонують на _____ (1сл.) рівні.

26. Окремі фізичні (домогосподарства) й юридичні особи, що здійснюють зовнішньоекономічні операції, є суб'єктами міжнародної економіки, які функціонують на _____ (1сл.) рівні, а міжнародні організації і наднаціональні інститути є суб'єктами міжнародної економіки, що функціонують на _____ (1сл.) рівні.

27. Суб'єкти міжнародної економіки залежно від своїх інтересів належать до одного з двох принципово відмінних класів: _____ (1сл.) і _____ (1сл.).

28. Сучасному світу властиві дві контртенденції, що знаходяться в діалектичній єдності, взаємодоповнюючи одна одну, а саме: тенденція _____ (1сл.) і тенденція _____ (1сл.).

29. У результаті придбання іноземним інвестором долі участі в діючому підприємстві без іноземної інвестиції утворюється _____ (2сл.).

30. У результаті придбання юридичною чи фізичною особою України долі участі в підприємстві зі 100 % іноземною інвестицією утворюється _____ (2сл.).

Частина 3 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали)

Умови виконання завдання: визначити, чи згодні Ви з наведеними твердженнями?

1. Поняття «міжнародна економіка» є вужчим за поняття «міжнародні економічні відносини»
2. Поняття «міжнародна економіка» є ширшим за поняття «міжнародні економічні відносини»
3. Поняття «міжнародна економіка» є тотожним поняттю «світове господарство»
4. Поняття «міжнародна економіка» не є тотожним поняттю «світове господарство»
5. Інтереси суб'єктів міжнародної економіки, які належать до підприємницького класу, пов'язані з отриманням і збільшенням прибутку
6. Інтереси суб'єктів міжнародної економіки, які належать до підприємницького класу, пов'язані зі створенням певних режимів, умов господарювання
7. Інтереси суб'єктів міжнародної економіки, які належать до регулюючого класу, пов'язані з отриманням і збільшенням прибутку
8. Інтереси суб'єктів міжнародної економіки, які належать до регулюючого класу, пов'язані зі створенням певних режимів, умов господарювання
9. Поняття економічної території не співпадає з адміністративно-територіальним поділом країни
10. Поняття економічної території співпадає з адміністративно-територіальним поділом країни
11. Тенденція консолідації, універсалізації проявляється у посиленні взаємозалежності держав, націй, корпорацій, індивідуумів й інституціоналізується через процеси господарської інтернаціоналізації й інтеграції різного ступеня інтенсивності у багатьох галузях у різних регіонах
12. Тенденція консолідації, універсалізації проявляється у прагненні до ізоляціонізму, незалежності, націоналізму, етнічної ідентичності, політичної фрагментації як відповідь країн-реципієнтів на прояв іноземного панування
13. Тенденція роз'єднання, відокремлення проявляється у посиленні взаємозалежності держав, націй, корпорацій, індивідуумів й інституціоналізується через процеси господарської інтернаціоналізації й інтеграції різного ступеня інтенсивності у багатьох галузях у різних регіонах
14. Тенденція роз'єднання, відокремлення проявляється у прагненні до ізоляціонізму, незалежності, націоналізму, етнічної ідентичності, політичної фрагментації як відповідь країн-реципієнтів на прояв іноземного панування
15. Особливістю спільного підприємства є наявність спільної власності, що функціонує на території кожної з країн його засновників
16. Особливістю спільного підприємства є наявність спільної власності, що функціонує на території лише однієї з країн його засновників
17. Якщо центр економічного інтересу інституціональної одиниці, яка перебуває у країні понад 1 рік, пов'язаний з економічною територією даної країни, то така інституціональна одиниця є резидентом цієї країни.

18. Якщо центр економічного інтересу інституціональної одиниці, яка перебуває у країні менше 1 року, пов'язаний з економічною територією даної країни, то така інституціональна одиниця є резидентом цієї країни.

19. Найпростішою формою виходу на зовнішній ринок є експорт

20. Найпростішою формою виходу на зовнішній ринок є пряме іноземне інвестування

Частина 4 (15 балів, кожна вірна відповідь оцінюється в 1 бал)

Умови виконання завдання: визначити, які показники групи II відповідають показнику групи I?

Група I	Група II
А Експорт	1 будівництво нового підприємства
Б Ліцензування	2 виробництво за контрактом
В Спільна підприємницька діяльність	3 виробничий франчайзинг
Г Пряме іноземне інвестування (володіння)	4 злиття і поглинання
	5 інжиніринг
	6 комерційна концесія
	7 консорціум
	8 концесія
	9 непрямий експорт
	10 придбання існуючого підприємства
	11 прямий експорт
	12 реінжиніринг
	13 спільне підприємство
	14 товарний франчайзинг
	15 управління за контрактом

Частина 5 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали)

Умови виконання завдання: обрати правильну відповідь

1. Спосіб організації світової економіки, за якого різні країни спеціалізуються на виготовленні певних товарів і послуг, обмінюючись ними, тобто для задоволення потреб світового ринку (а не для власного внутрішнього споживання), – це

- а) інтернаціоналізація господарського життя;
- б) міжнародна виробнича кооперація;
- в) міжнародна спеціалізація виробництва;
- г) міжнародний поділ праці.

2. Процес переростання продуктивними силами і виробничими відносинами меж національних господарств; взаємопереплетіння виробництв різних країн – це

- а) інтернаціоналізація господарського життя;
- б) міжнародна виробнича кооперація;
- в) міжнародна спеціалізація виробництва;
- г) міжнародний поділ праці.

3. Збільшення концентрації однорідного виробництва на базі диференціації

національних виробництв, тобто виділення виробництва все більш однорідних продуктів у рамках окремих країн понад їх внутрішні потреби в самостійні (відокремлені) технологічні процеси, в окремі області виробництва – це

- а) інтернаціоналізація господарського життя;
- б) міжнародна виробнича кооперація;
- в) міжнародна спеціалізація виробництва;
- г) міжнародний поділ праці.

4. Об'єднання господарських зусиль підприємств-партнерів з різних країн у певній сфері діяльності з метою випуску кінцевої (готової) продукції для світового ринку – це

- а) інтернаціоналізація господарського життя;
- б) міжнародна виробнича кооперація;
- в) міжнародна спеціалізація виробництва;
- г) міжнародний поділ праці.

5. Передача однією стороною іншій стороні за певну плату виняткових прав, заснованих на ліцензійній угоді, на певний вид бізнесу, використовуючи розроблену систему його ведення – це

- а) інжиніринг;
- б) консорціум;
- в) концесія;
- г) виробництво за контрактом;
- д) реінжиніринг;
- е) спільне підприємство;
- ж) франчайзинг.

6. Тимчасовий союз фірм або організацій різних країн, метою яких можуть бути різні види їх скоординованої підприємницької діяльності – це

- а) інжиніринг;
- б) консорціум;
- в) концесія;
- г) виробництво за контрактом;
- д) реінжиніринг;
- е) спільне підприємство;
- ж) франчайзинг.

7. Об'єднання майна засновників різних країн з метою здійснення виробничо-господарської діяльності, змістом якої є кооперація в сферах виробництва й обігу, в науково-технічній, інвестиційній, сервісній областях тощо – це

- а) інжиніринг;
- б) консорціум;
- в) концесія;
- г) виробництво за контрактом;
- д) реінжиніринг;
- е) спільне підприємство;
- ж) франчайзинг.

8. Передача однією стороною іншій стороні на певних умовах і на певний термін права на експлуатацію природних ресурсів, об'єктів інфраструктури, підприємств за винагороду у вигляді разових або періодичних платежів – це

- а) інжиніринг;
- б) консорціум;
- в) концесія;
- г) виробництво за контрактом;
- д) реінжиніринг;
- е) спільне підприємство;
- ж) франчайзинг.

9. Процес інтернаціоналізації знаменує

- а) спеціалізацію окремих країн на виробництві певних товарів і послуг у межах світової системи господарювання;
- б) тенденцію до формування єдиного, взаємозалежного, більш розвиненого й соціально-справедливого світу, що забезпечує зближення рівнів розвитку різних країн;
- в) активізацію участі країни у світовому господарстві;
- г) утворення міжнародних інтеграційних об'єднань на рівні національних економік або окремих економічних суб'єктів із метою підвищення ефективності їхньої господарської діяльності;
- д) перетворення світового господарства в єдиний ринок товарів, послуг, робочої сили й капіталу на засадах подолання перепон, що існують між економіками окремих країн.

10. Чинником, що визначає особливості сучасного етапу розвитку міжнародної ринкової системи, є

- а) попит;
- б) пропозиція;
- в) конкурентноздатність;
- г) науково-технічний прогрес;
- д) міжнародний поділ праці

7.2 Заліковий модуль 2

(за змістовими модулями 5,6,7,8,9,10,11)

Змістовий модуль (тема) 5. Теорія міжнародної торгівлі

Змістовий модуль (тема) 6. Світовий ринок товарів і послуг

Змістовий модуль (тема) 7. Міжнародна торгова політика

Змістовий модуль (тема) 8. Міжнародний науково-технологічний обмін

Змістовий модуль (тема) 9. Світовий фінансовий ринок

Змістовий модуль (тема) 10. Світовий ринок праці

Змістовий модуль (тема) 11. Міжнародна трудова міграція

Частина 1 (15 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 5 балів)

Умови виконання завдання: дати визначення понять чи короткі відповіді на запитання

1. Міжнародна торгівля – це ...
2. Світовий ринок – це ...
3. Міжнародна торгова політика – це ...
4. Фритредерство – це ...
5. Протекціонізм – це ...
6. Міжнародна передача технології – це ...
7. Світовий ринок технологій – це ...
8. Світовий фінансовий ринок – це ...
9. Міжнародна міграція робочої сили – це ...
10. Світовий ринок праці – це ...
11. Сформулюйте теорію абсолютних переваг.
12. Сформулюйте теорію відносних переваг.
13. Сформулюйте теорію міжнародної торгівлі Хекшера-Оліна.
14. Назвіть економічні інститути, які регулюють міжнародну торгівлю.
15. Назвіть основні форми міжнародної передачі технологій.
16. Назвіть основні рівні науково-технічної інтеграції.
17. Назвіть основні світові моделі функціонування фінансових ринків.
18. Назвіть основні складові світового фінансового ринку.
19. Назвіть основні причини міжнародної міграції робочої сили.
20. Назвіть організації, які регулюють міжнародні міграційні процеси.

Частина 2 (30 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 3 бали)

Умови виконання завдання: вставити пропущені слова, вирази, числа

1. _____ (1 або 2 сл.) – це експорт товарів на ринках інших країн за цінами, нижче нормальних, тобто зазвичай йдеться про продаж за ціною, нижче собівартості цих товарів, або ж за ціною, нижчою за ціну аналогічного товару на внутрішньому ринку країни-експортера.
2. _____ (1сл.) – це в'їзд іноземців до країни на постійне чи тривале мешкання.
3. _____ (1сл.) – це виїзд іммігрантів з країни імміграції чи повернення емігрантів на батьківщину.
4. _____ (1сл.) – це виїзд населення за межі своєї країни.
5. _____ (1сл.) – це емісійний цінний папір без установленого терміну обігу, титул власності, що засвідчує майнову участь у статутному фондї АТ та інші майнові права його власника, що стосуються АТ, включаючи право на участь в управлінні ним, право на отримання частини прибутку АТ у вигляді дивідендів і право на отримання частини майна АТ у разі його ліквідації.
6. _____ (1сл.) – це емісійний цінний папір, що завіряє внесення його власником грошових коштів, визначає відносини позики між його

власником та емітентом, підтверджує зобов'язання емітента повернути власнику цінного паперу його номінальну вартість у передбачений умовами випуску термін і виплатити за ним дохід, якщо інше не передбачене умовами розміщення.

7. _____ (1сл.) – це іноземна валюта, в якій здійснюються операції за межами країн-емітентів.

8. _____ (1сл.) – це контракт (біржова угода), згідно з яким один з його учасників отримує право (але не зобов'язання) купити чи продати певний базисний актив, зокрема, цінний папір, за визначеною ціною у рамках визначеного періоду часу, а інший учасник – за грошову премію зобов'язується забезпечити у разі потреби реалізацію цього права.

9. _____ (1сл.) – це надання великою «батьківською» фірмою права дрібній фірмі вести протягом певного періоду свою справу під її опікою та, використовуючи її обладнання, реалізовувати через неї свою продукцію.

10. _____ (1сл.) – це обмеження в кількісному чи вартісному виразі обсягу продукції, дозволеної до ввезення чи вивезення з країни за певний період часу.

11. _____ (1сл.) – це опціон «кол», виписаний компанією на свої акції, що є сертифікатом, свідоцтвом, яке надає право покупцю облігацій і привілейованих акцій придбавати звичайні акції за визначеною ціною у будь-який момент часу до закінчення терміну його дії.

12. _____ (1сл.) – це передача технічного досвіду і секретів виробництва, використання яких забезпечує певні переваги в досягненні його кінцевої мети.

13. _____ (1сл.) – це повна заборона торгівлі (накладення державного «арешту» на ввезення чи вивезення товарів з країни), як правило, за політичними мотивами.

14. _____ (1сл.) – це трансформація позик та інших видів дебіторської заборгованості в цінні папери, забезпечені цими позиками.

15. _____ (1сл.) – це цінний папір, що засвідчує безумовне грошове зобов'язання боржника – особи, яка виписала такий цінний папір, сплатити у встановлений термін і в певному порядку визначену суму грошей його власнику.

16. _____ (2 або 1сл.) – це термінова угода, що засвідчує зобов'язання придбати (продати) певну кількість певних активів в обумовлений час у майбутньому з фіксацією цін на момент виконання зобов'язань.

17. _____ (2 або 1сл.) – це термінова угода, що засвідчує зобов'язання придбати (продати) певну кількість певних активів у певний час і на певних умовах у майбутньому з фіксацією цін виконання під час (на момент) укладення контракту.

18. _____ (2сл.) – це безоплатна передача технології, технологічно містких товарів чи фінансових засобів для купівлі технології, навчання та підготовки персоналу, адаптації її до місцевих умов.

19. _____ (2сл.) – це кількість інших продуктів, від виробництва якої слід відмовитися, щоб отримати певну кількість даного продукту.

20. _____ (2сл.) – це механізм міжнародного переміщення товарів, послуг, факторів виробництва і фінансових коштів під дією не лише внутрішніх, але і зовнішніх попиту і пропозиції.

21. _____ (2сл.) – це міжнародна торгова операція, за якою власник патенту поступається правами на використання винаходу покупцеві.

22. _____ (2сл.) – це міжнародна торгова операція, за якою власник винаходу дає іншій стороні дозвіл на його використання в певних межах.

23. _____ (2сл.) – це письмове свідоцтво банку-емітента про депонування грошових коштів, яке засвідчує право вкладника чи його правонаступника на отримання після закінчення встановленого терміну суми депозиту (вкладу) і відсотків за ним.

24. _____ (2сл.) – це робочий час, необхідний для виробництва одиниці одного товару, виражений через робочий час, необхідний для виробництва одиниці іншого товару.

25. _____ (2сл.) – це створення нових фінансових продуктів за допомогою різних методів і інструментів з метою формування необхідних фінансових потоків, розподілених у часі.

26. _____ (2сл.) – це сукупний сплачений товарообіг між усіма країнами світу.

27. _____ (2сл.) – це сукупність експортно-імпортних операцій окремої країни.

28. _____ (2сл.) – це угода на інженерно-консультаційні послуги покупцю для реалізації технічного проекту. Вони охоплюють широкий комплекс заходів з підготовки техніко-економічного обґрунтування проектів, проведення науково-дослідних робіт, здійснення консультацій, нагляду, випробовування тощо.

29. _____ (2сл.) – це цінний папір, що розміщується інвестиційним фондом, інвестиційною компанією, компанією з управління активами пайового інвестиційного фонду і завіряє право власності інвестора на частку в такому фонді.

30. _____ (3сл.) – це цілеспрямована діяльність держави з регулювання процесів експорту й імпорту робочої сили до цієї країни чи з неї.

31. _____ (4сл.) – це географічні регіони, які є місцями наймасовішого залучення іноземних працівників.

32. _____ (4сл.) – це міжнародні відносини з приводу трансферу (обміну результатами) НДДКР; спільного проведення країнами, підприємствами чи організаціями НДДКР з подальшим сумісним чи роздільним використанням їх результатів; спільних розробки і використання науково-технічних нормативів, вимог і стандартів; обміну загальною науково-технічною, маркетинговою інформацією.

33. _____ (4сл.) – це процес стихійного чи організованого переміщення працездатного населення у рамках світового співтовариства.

34. Згідно з теоремою Хекшера-Оліна країни спеціалізуються на виробництві й _____ (1сл.) продукти інтенсивного використання _____ (1сл.) факторів виробництва й _____ (1сл.) продукти інтенсивного використання _____ (1сл.) для них факторів.

35. Згідно з теоремою Хекшера-Оліна, країни прагнутьимуть _____ (1сл.) товари, що вимагають для свого виробництва _____ (1сл.) витрат факторів виробництва, якими вони володіють у _____ (2сл.), і _____ (1сл.) витрат _____ (1сл.) для них факторів, в обмін на товари, що виробляються з використанням факторів у _____ (1сл.) пропорції.

36. Згідно теорії абсолютної переваги країни _____ (1сл.) ті товари, у виробництві яких вони мають абсолютну перевагу, й _____ (1сл.) ті, у виробництві яких абсолютну перевагу мають їх торгові партнери.

37. Згідно теорії меркантилізму світ має в розпорядженні _____ (1сл.) кількість багатства, тому добробут однієї країни може поліпшитись лише за рахунок _____ (2сл.), тобто внаслідок _____ (1сл.), а досягти цього можна за допомогою _____ (2сл.).

38. Згідно теорії порівняльної переваги країни _____ (1сл.) ті товари, у виробництві яких вони мають порівняльну перевагу, й _____ (1сл.) ті, у виробництві яких порівняльну перевагу мають їх торгові партнери.

39. Модель «ціни – золото – потоки» Д.Х'юма стверджує про _____ (4сл.) у кожній з країн – торговельних партнерів.

40. На світовому _____ (1сл.) ринку основними інструментами є векселі й інші види короткострокових зобов'язань (цінні папери).

41. На світовому _____ (1сл.) ринку тимчасово вільні грошові ресурси кредитних установ злучаються і розміщуються банками переважно у формі міжбанківських депозитів на короткі терміни.

42. Основними імпортерами робочої сили є _____ (1сл.) країни, а джерелом еміграції – країни _____ (1сл.).

43. Світовий _____ (1сл.) ринок – це ринок фінансових ресурсів, що надаються на короткий термін (до одного року). На ньому здійснюються короткострокові депозитно-кредитні операції з високоліквідними інструментами.

44. Світовий _____ (1сл.) ринок обслуговує міжнародний платіжний обіг, пов'язаний з оплатою грошових зобов'язань юридичних і фізичних осіб різних країн.

45. Світовий грошовий ринок складається з трьох сегментів: _____ (1сл.) ринок, _____ (1сл.) ринок, і _____ (1сл.) ринок.

46. Світовий ринок капіталу складається з двох сегментів: _____ (1сл.) і _____ (1сл.).

47. Світовий фінансовий ринок складається з двох сегментів:
 _____(2сл.) і _____(2сл.).
48. Світовий _____(1сл.) ринок – це сукупність відносин з
 приводу емісії і купівлі-продажу фондових цінностей у міжнародній сфері.
49. У відсотках від митної вартості товару нараховується
 _____(1сл.) мито.
50. У фіксованому розмірі на кожну одиницю товару нараховується
 _____(1сл.) мито.

Частина 3 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали)

Умови виконання завдання: визначити, чи згодні Ви з наведеними твердженнями?

1. Агентські операції в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від імені і за рахунок продавця
2. Агентські операції в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від свого імені і за свій рахунок
3. Агентські операції в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від свого імені, але за рахунок продавця
4. Брокерські операції в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від свого імені і за свій рахунок
5. Брокерські операції в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від свого імені, але за рахунок продавця
6. Брокерські операції в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від імені і за рахунок продавця
7. Всесвітня торговельна організація дозволяє експортне субсидування і демпінг
8. Всесвітня торговельна організація забороняє експортне субсидування і демпінг
9. Дериватив може бути прив'язаний до такого базового активу як валюта
10. Дериватив може бути прив'язаний до такого базового активу як процентна ставка
11. Дериватив може бути прив'язаний до такого базового активу як товар
12. Дериватив може бути прив'язаний до такого базового активу як цінний папір
13. Дериватив не може бути прив'язаний до такого базового активу як валюта
14. Дериватив не може бути прив'язаний до такого базового активу як процентна ставка
15. Дериватив не може бути прив'язаний до такого базового активу як цінний папір
16. Дериватив не може бути прив'язаний до такого базового активу як товар
17. Експортне субсидування і демпінг дозволені Всесвітньою торговельною організацією
18. Експортне субсидування і демпінг заборонені Всесвітньою торговельною організацією

19. Зовнішньоторговельна квота – це відношення зовнішньоторговельного обороту до ВВП країни
20. Зовнішньоторговельна квота – це відношення зовнішньоторговельного сальдо до ВВП країни
21. Зовнішньоторговельне сальдо – різниця вартісних обсягів експорту й імпорту за певний період часу
22. Зовнішньоторговельне сальдо – сума вартісних обсягів експорту й імпорту за певний період часу
23. Зовнішньоторговельний оборот – різниця вартісних обсягів експорту й імпорту за певний період часу
24. Зовнішньоторговельний оборот – сума вартісних обсягів експорту й імпорту за певний період часу
25. Комісійні операції в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від свого імені, але за рахунок продавця
26. Комісійні операції в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від імені і за рахунок продавця
27. Комісійні операції в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від свого імені і за свій рахунок
28. На світовому грошовому ринку фінансові операції мають довгостроковий характер
29. На світовому грошовому ринку фінансові операції мають короткостроковий характер
30. На світовому ринку капіталів фінансові операції мають довгостроковий характер
31. На світовому ринку капіталів фінансові операції мають короткостроковий характер
32. Операції з перепродажу в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від свого імені, але за рахунок продавця
33. Операції з перепродажу в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від свого імені і за свій рахунок
34. Операції з перепродажу в міжнародній торгівлі здійснюються торговим посередником від імені і за рахунок продавця
35. Реекспорт – вартість ввезених товарів, раніше вивезених з країни і не підданих переробці за кордоном
36. Реекспорт – вартість вивезених товарів, раніше ввезених в країну і не підданих переробці всередині цієї країни
37. Реімпорт – вартість ввезених товарів, раніше вивезених з країни і не підданих переробці за кордоном
38. Реімпорт – вартість вивезених товарів, раніше ввезених в країну і не підданих переробці всередині цієї країни
39. Різниця вибулих і прибулих мігрантів становить міграційне сальдо країни
40. Різниця прибулих і вибулих мігрантів становить міграційне сальдо країни
41. Теорії абсолютних і порівняльних переваг передбачають державне невтручання в міжнародну торгівлю

42. Теорія меркантилізму передбачає державне невтручання в міжнародну торгівлю

43. У результаті введення в країні-експортері експортного мита виникає такий економічний ефект як чистий вигреш вітчизняних виробників експортоорієнтованої продукції

44. У результаті введення в країні-експортері експортного мита виникає такий економічний ефект як чисті втрати вітчизняних виробників експортоорієнтованої продукції

45. У результаті введення в країні-експортері експортного мита виникає такий економічний ефект як чистий вигреш вітчизняних споживачів експортоорієнтованої продукції

46. У результаті введення в країні-експортері експортного мита виникає такий економічний ефект як чисті втрати вітчизняних споживачів експортоорієнтованої продукції

47. У результаті введення в країні-експортері експортного мита виникає такий економічний ефект як чистий дохід державного бюджету країни

48. У результаті введення в країні-експортері експортного мита виникає такий економічний ефект як чистий приріст добробуту країни в цілому

49. У результаті введення в країні-експортері експортного мита виникає такий економічний ефект як чисте скорочення добробуту країни в цілому

50. У результаті введення в країні-імпортері імпортного мита виникає такий економічний ефект як чистий вигреш вітчизняних виробників імпортозамінної продукції

51. У результаті введення в країні-імпортері імпортного мита виникає такий економічний ефект як чисті втрати вітчизняних виробників імпортозамінної продукції

52. У результаті введення в країні-імпортері імпортного мита виникає такий економічний ефект як чистий вигреш вітчизняних споживачів імпортозамінної продукції

53. У результаті введення в країні-імпортері імпортного мита виникає такий економічний ефект як чисті втрати вітчизняних споживачів імпортозамінної продукції

54. У результаті введення в країні-імпортері імпортного мита виникає такий економічний ефект як чистий дохід державного бюджету країни

55. У результаті введення в країні-імпортері імпортного мита виникає такий економічний ефект як чистий приріст добробуту країни в цілому

56. У результаті введення в країні-імпортері імпортного мита виникає такий економічний ефект як чисте скорочення добробуту країни в цілому

57. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чистий вигреш виробників країни-експортера

58. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чисті втрати виробників країни-експортера

59. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чистий вигреш споживачів країни-експортера

60. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чисті втрати споживачів країни-експортера

61. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чистий приріст добробуту країни-експортера

62. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чисте скорочення добробуту країни-експортера

63. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чистий виграш виробників країни-імпортера

64. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чисті втрати виробників країни-імпортера

65. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чистий виграш споживачів країни-імпортера

66. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чисті втрати споживачів країни-імпортера

67. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чистий приріст добробуту країни-імпортера

68. У результаті встановлення торговельних відносин між двома країнами виникає такий економічний ефект як чисте скорочення добробуту країни-імпортера

69. Якщо вартість експорту певної країни перевищує вартість імпорту, то зовнішньоторговельне сальдо є пасивним

70. Якщо вартість експорту певної країни перевищує вартість імпорту, то зовнішньоторговельне сальдо є активним

Частина 4 (15 балів, кожна вірна відповідь оцінюється в 1 бал)

Умови виконання завдання: визначити, які показники групи II відповідають показнику групи I?

Група I	Група II
A Кількісні нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі	1 «добровільне» обмеження експорту
Б Економічні (фінансові) нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі	2 внутрішні податки і збори
В Приховані нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі	3 державні закупівлі
Г Некономічні нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі	4 демпінг
	5 квотування
	6 ліцензування
	7 правові режими
	8 технічні бар'єри
	9 торгові угоди
	10 вимоги про вміст місцевих компонентів
	11 експортне кредитування
	12 експортні субсидування
	13 паратарифні заходи
	14 контингентування
	15 експортне страхування

Група I	Група II
A Види міжнародної торгівлі за специфікою взаємодії суб'єктів	1 орендна торгівля
Б Види промислових компенсаційних угод	2 бартерна торгівля
В Види товарообмінних і компенсаційних операцій на безвалютній основі	3 зустрічна (компенсаційна) торгівля
Г Види торгових компенсаційних угод	4 зустрічні закупівлі
	5 викуп застарілої продукції
	6 короткострокові компенсаційні угоди
	7 масштабні довгострокові компенсаційні угоди із зворотною закупівлею продукції (бай-бэк)
	8 операції з давальницькою сировиною (толінг)
	9 прямі компенсаційні угоди
	10 угоди про розподіл продукції (продакшн шерінг)
	11 угоди з тривалими термінами виконання, т.з. глобальні угоди
	12 угоди типу «офсет»
	13 угоди типу «світч»
	14 торгівля за кооперацією (угоди про промислову співпрацю)
	15 традиційна торгівля

Частина 5 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали)

Умови виконання завдання: обрати правильну відповідь

1. Якщо $K_{XA} > K_{XB}$ і $K_{ZA} < K_{ZB}$, то

- а) країна А має абсолютну перевагу у виробництві товару Х, країна Б – у виробництві товару Z;
- б) країна Б має абсолютну перевагу у виробництві товару Х, країна А – у виробництві товару Z;
- в) країна А має абсолютну перевагу у виробництві товару Х і товару Z;
- г) країна Б має абсолютну перевагу у виробництві товару Х і товару Z.

2. Якщо $K_{XA} < K_{XB}$ і $K_{ZA} > K_{ZB}$, то

- а) країна А має абсолютну перевагу у виробництві товару Х, країна Б – у виробництві товару Z;
- б) країна Б має абсолютну перевагу у виробництві товару Х, країна А – у виробництві товару Z;
- в) країна А має абсолютну перевагу у виробництві товару Х і товару Z;
- г) країна Б має абсолютну перевагу у виробництві товару Х і товару Z.

3. Якщо $Z_{XA} > Z_{XB}$ і $Z_{ZA} < Z_{ZB}$, то

- а) країна А має абсолютну перевагу у виробництві товару Х, країна Б – у виробництві товару Z;
- б) країна Б має абсолютну перевагу у виробництві товару Х, країна А – у виробництві товару Z;

- в) країна А має абсолютну перевагу у виробництві товару Х і товару Z;
 г) країна Б має абсолютну перевагу у виробництві товару Х і товару Z.

4. Якщо $z_{XA} < z_{XB}$ і $z_{ZA} > z_{ZB}$, то

- а) країна А має абсолютну перевагу у виробництві товару Х, країна Б – у виробництві товару Z;
 б) країна Б має абсолютну перевагу у виробництві товару Х, країна А – у виробництві товару Z;
 в) країна А має абсолютну перевагу у виробництві товару Х і товару Z;
 г) країна Б має абсолютну перевагу у виробництві товару Х і товару Z.

5. Країна А має порівняльну перевагу у виробництві товару Х, якщо

- а) $\frac{K_{XA}}{K_{ZA}} > \frac{K_{XB}}{K_{ZB}}$;
 б) $\frac{K_{XA}}{K_{ZA}} < \frac{K_{XB}}{K_{ZB}}$;
 в) $\frac{K_{ZA}}{K_{XA}} > \frac{K_{ZB}}{K_{XB}}$;
 г) $\frac{K_{ZA}}{K_{XA}} < \frac{K_{ZB}}{K_{XB}}$.

6. Країна А має порівняльну перевагу у виробництві товару Z, якщо

- а) $\frac{z_{XA}}{z_{ZA}} > \frac{z_{XB}}{z_{ZB}}$;
 б) $\frac{z_{XA}}{z_{ZA}} < \frac{z_{XB}}{z_{ZB}}$;
 в) $\frac{z_{ZA}}{z_{XA}} < \frac{z_{ZB}}{z_{XB}}$;
 г) $\frac{z_{ZA}}{z_{XA}} > \frac{z_{ZB}}{z_{XB}}$.

7. Країна Б має порівняльну перевагу у виробництві товару Х, якщо

- а) $\frac{K_{XA}}{K_{ZA}} > \frac{K_{XB}}{K_{ZB}}$;
 б) $\frac{K_{XA}}{K_{ZA}} < \frac{K_{XB}}{K_{ZB}}$;
 в) $\frac{K_{ZA}}{K_{XA}} > \frac{K_{ZB}}{K_{XB}}$;
 г) $\frac{K_{ZA}}{K_{XA}} < \frac{K_{ZB}}{K_{XB}}$.

8. Країна Б має порівняльну перевагу у виробництві товару Z, якщо

- а) $\frac{z_{XA}}{z_{ZA}} > \frac{z_{XB}}{z_{ZB}}$;
 б) $\frac{z_{XA}}{z_{ZA}} < \frac{z_{XB}}{z_{ZB}}$;
 в) $\frac{z_{ZA}}{z_{XA}} < \frac{z_{ZB}}{z_{XB}}$;
 г) $\frac{z_{ZA}}{z_{XA}} > \frac{z_{ZB}}{z_{XB}}$.

9. Країна А має у відносному надлишку фактор 1, а країна Б – фактор 2, якщо виконується умова

а) $\frac{\Phi_A^1}{\Phi_B^2} < \frac{\Phi_B^1}{\Phi_A^2}$;

б) $\frac{\Phi_A^1}{\Phi_B^2} > \frac{\Phi_B^1}{\Phi_A^2}$;

в) $\frac{\Phi_A^1}{\Phi_A^2} < \frac{\Phi_B^1}{\Phi_B^2}$;

г) $\frac{\Phi_A^1}{\Phi_A^2} > \frac{\Phi_B^1}{\Phi_B^2}$.

10. Країна А має у відносному надлишку фактор 2, а країна Б – фактор 1, якщо виконується умова

а) $\frac{\Phi_A^2}{\Phi_B^1} > \frac{\Phi_B^2}{\Phi_A^1}$;

б) $\frac{\Phi_A^2}{\Phi_B^1} < \frac{\Phi_B^2}{\Phi_A^1}$;

в) $\frac{\Phi_A^2}{\Phi_A^1} > \frac{\Phi_B^2}{\Phi_B^1}$;

г) $\frac{\Phi_A^2}{\Phi_A^1} < \frac{\Phi_B^2}{\Phi_B^1}$.

11. Товар Х є фактороінтенсивним за фактором 1, а товар Z – за фактором 2, якщо виконується умова

а) $\frac{3_X^{\Phi 1}}{3_Z^{\Phi 2}} < \frac{3_Z^{\Phi 1}}{3_X^{\Phi 2}}$;

б) $\frac{3_X^{\Phi 1}}{3_Z^{\Phi 2}} > \frac{3_Z^{\Phi 1}}{3_X^{\Phi 2}}$;

в) $\frac{3_X^{\Phi 1}}{3_X^{\Phi 2}} < \frac{3_Z^{\Phi 1}}{3_Z^{\Phi 2}}$;

г) $\frac{3_X^{\Phi 1}}{3_X^{\Phi 2}} > \frac{3_Z^{\Phi 1}}{3_Z^{\Phi 2}}$.

12. Товар Х є фактороінтенсивним за фактором 2, а товар Z – за фактором 1, якщо виконується умова

а) $\frac{3_X^{\Phi 2}}{3_X^{\Phi 1}} < \frac{3_Z^{\Phi 2}}{3_Z^{\Phi 1}}$;

$$\text{б) } \frac{3_X^{\Phi 2}}{3_X^{\Phi 1}} > \frac{3_Z^{\Phi 2}}{3_Z^{\Phi 1}};$$

$$\text{в) } \frac{3_X^{\Phi 2}}{3_Z^{\Phi 1}} < \frac{3_Z^{\Phi 2}}{3_X^{\Phi 1}};$$

$$\text{г) } \frac{3_X^{\Phi 2}}{3_Z^{\Phi 1}} > \frac{3_Z^{\Phi 2}}{3_X^{\Phi 1}}.$$

13. Зовнішньоторговельне сальдо країни розраховується за формулою

- а) експорт + імпорт;
- б) експорт – імпорт;
- в) імпорт – експорт;
- г) експорт/імпорт;
- д) імпорт/ експорт.

14. Зовнішньоторговельний оборот країни розраховується за формулою

- а) експорт + імпорт;
- б) експорт – імпорт;
- в) імпорт – експорт;
- г) експорт/імпорт;
- д) імпорт/ експорт.

15. Експортна квота країни розраховується за формулою

- а) експорт/імпорт;
- б) імпорт/експорт;
- в) експорт /ВВП країни;
- г) імпорт/ВВП країни.

16. Імпортна квота країни розраховується за формулою

- а) експорт/імпорт;
- б) імпорт/експорт;
- в) експорт /ВВП країни;
- г) імпорт/ВВП країни.

17. Якою є величина зовнішньоторговельного обороту країни, якщо експорт дорівнює 20 млн. дол. США, імпорт дорівнює 50 млн. дол. США, а ВВП країни – 100 млн. дол. США

- а) 30 млн. дол. США;
- б) 70 млн. дол. США;
- в) -30 млн. дол. США;
- г) -50 млн. дол. США;
- д) -80 млн. дол. США.

18. Якою є величина зовнішньоторговельного сальдо країни, якщо експорт дорівнює 20 млн. дол. США, імпорт дорівнює 50 млн. дол. США, а ВВП країни – 100 млн. дол. США

- а) 30 млн. дол. США;
- б) 70 млн. дол. США;
- в) -30 млн. дол. США;

- г) -50 млн. дол. США;
- д) -80 млн. дол. США.

19. Якою є величина експортної квоти країни, якщо експорт дорівнює 20 млн. дол. США, імпорт дорівнює 50 млн. дол. США, а ВВП країни – 100 млн. дол. США

- а) 20 %;
- б) 30 %;
- в) 50 %;
- г) 70 %.

20. Якою є величина імпортної квоти країни, якщо експорт дорівнює 20 млн. дол. США, імпорт дорівнює 50 млн. дол. США, а ВВП країни – 100 млн. дол. США

- а) 20 %;
- б) 30 %;
- в) 50 %;
- г) 70 %.

21. Якою є величина зовнішньоторговельної квоти країни, якщо експорт дорівнює 20 млн. дол. США, імпорт дорівнює 50 млн. дол. США, а ВВП країни – 100 млн. дол. США

- а) 20 %;
- б) 30 %;
- в) 50 %;
- г) 70 %.

22. До кількісних нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі відносяться

- а) експортне кредитування, експортне субсидування, демпінг;
- б) державні закупівлі, вимоги про вміст місцевих компонентів, технічні бар'єри;
- в) ліцензування, квотування, «добровільне» обмеження експорту;
- г) мита, тарифні квоти, торгові режими.

23. До прихованих нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі відносяться

- а) експортне кредитування, експортне субсидування, демпінг;
- б) державні закупівлі, вимоги про вміст місцевих компонентів, технічні бар'єри;
- в) ліцензування, квотування, «добровільне» обмеження експорту;
- г) мита, тарифні квоти, торгові режими.

24. До фінансових нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі відносяться

- а) експортне кредитування, експортне субсидування, демпінг;
- б) державні закупівлі, вимоги про вміст місцевих компонентів, технічні бар'єри;
- в) ліцензування, квотування, «добровільне» обмеження експорту;
- г) мита, тарифні квоти, торгові режими.

25. Світовий фінансовий ринок – це

- а) система ринкових відносин, що забезпечує акумуляцію і перерозподіл міжнародних фінансових потоків;
- б) сфера економічних відносин, що виникають при здійсненні операцій з купівлі-продажу іноземної валюти і цінних паперів, деномінованих в іноземній валюті;
- в) форма організації економічних відносин країни, за допомогою яких

здійснюються міжнародні розрахунки, утворюються і використовуються валютні кошти держави;

- г) специфічна сфера ринкових відносин, пов'язана з обігом боргових зобов'язань, що гарантують кредитору право стягувати борг з боржника.

26. Фондовий ринок має справу

- а) тільки з похідними фінансовими інструментами;
- б) з дериватами й інструментами довгострокової позики;
- в) з інструментами власності, інструментами позики і похідними фінансовими інструментами;
- г) тільки з інструментами власності.

27. Міжнародний ринок цінних паперів об'єднує

- а) частину міжнародного ринку боргових зобов'язань, міжнародний ринок титулів (прав) власності і міжнародний ринок фінансових деривативів;
- б) міжнародний ринок боргових зобов'язань і міжнародний ринок титулів (прав) власності;
- в) міжнародний кредитний ринок і міжнародний фондовий ринок;
- г) міжнародний валютний ринок, міжнародний кредитний ринок і міжнародний фінансовий ринок.

28. Євrorинок цінних паперів – це ринок обігу цінних паперів

- а) поза національними межами країн емітентів цінних паперів, але у межах країн походження валют, в яких зазначено номінал цінних паперів;
- б) у національних межах країн емітентів цінних паперів, але поза межами країн походження валют, в яких зазначено номінал цінних паперів;
- в) як поза національними межами країн емітентів цінних паперів, так і поза межами країн походження валют, в яких зазначено номінал цінних паперів;
- г) як у національних межах країн емітентів цінних паперів, так і в межах країн походження валют, в яких зазначено номінал цінних паперів.

29. Залежно від часових параметрів реалізації майнових прав (коротко- і довгострокові), розрізняють міжнародні фінансові ринки

- а) грошовий і фондовий;
- б) фондовий і ринок капіталів;
- в) грошовий, фондовий і ринок капіталів;
- г) грошовий і ринок капіталів.

30. Вільні купівля-продаж зобов'язань або інструментів неможливі на

- а) ринку цінних паперів;
- б) фондовому ринку;
- в) кредитному ринку;
- г) валютному ринку.

7.3 Заліковий модуль 3 (за змістовими модулями 13,14,15)

Змістовий модуль (тема) 13. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво

Змістовий модуль (тема) 14. Міжнародне портфельне інвестування

Змістовий модуль (тема) 15. Міжнародний кредит

Частина 1 (15 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 5 балів)

*Умови виконання завдання: дати визначення понять
чи короткі відповіді на запитання*

1. Міжнародний рух капіталу – це ...
2. Іноземні інвестиції – це ...
3. Прямі іноземні інвестиції – це ...
4. Міжнародні портфельні інвестиції – це ...
5. Міжнародне виробництво – це ...
6. Міжнародна корпорація – це ...
7. Міжнародний бізнес – це ...
8. Вільна економічна зона – це ...
9. Спільне підприємство – це ...
10. Міжнародний кредит – це ...
11. Назвіть основні передумови і чинники міжнародного руху капіталу.
12. Назвіть основні етапи становлення і розвитку міжнародного руху капіталу.
13. Назвіть основні передумови міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності.
14. Дайте класифікацію прямих іноземних інвестицій (за підходом ОЕСР).
15. Назвіть основні чинники виникнення і розвитку ТНК.
16. Назвіть основні ознаки, за яким комісія ООН з ТНК у сучасних умовах визначає ТНК.
17. Назвіть основні інструменти міжнародного портфельного інвестування
18. Назвіть функції міжнародного кредиту.
19. Назвіть сучасні форми міжнародного кредиту.
20. Назвіть основні особливості світового ринку позикового капіталу.

Частина 2 (30 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 3 бали)

Умови виконання завдання: вставити пропущені слова, вирази, числа

1. _____ (1сл.) – це закордонна філія материнської компанії, яка реєструється за кордоном, але не має юридичної і господарської самостійності і повністю (на 100 %) належить материнській компанії, тобто не є юридичною особою, не має власного балансу і діє від імені і за дорученням материнської компанії, маючи, як правило, однакове з нею найменування.
2. _____ (1сл.) – це покупка спеціалізованою фінансовою компанією в експортера векселів, інших боргових і платіжних документів, акцептованих імпортером.

3. _____ (1сл.) – це покупка спеціалізованою фінансовою компанією грошових вимог експортера до імпортера та їх інкасація.

4. _____ (1сл.) – це складна фінансова операція, в якій спеціалізована фірма (орендодавець) за домовленістю з офіційним орендарем купує у виробника устаткування, машини і передає їх на певний термін і за встановлену плату орендарю для виробничого використання, зберігаючи право власності на них до кінця угоди.

5. _____ (2сл.) – це вкладення капіталу нерезидентів в об'єкти інвестування, розміщені на економічній території даної країни.

6. _____ (2сл.) – це закордонна філія материнської компанії, яка реєструється за кордоном як самостійна компанія (тобто має статус юридичної особи) з власним балансом, але знаходиться під контролем материнської компанії, оскільки остання володіє основною частиною її акцій (паїв) або всім її капіталом.

7. _____ (2сл.) – це закордонна філія материнської компанії, яка реєструється за кордоном як самостійна компанія (тобто має статус юридичної особи) з власним балансом, але знаходиться під впливом материнської компанії, якій належить істотна (але не основна – 20-50 %) частина її акцій (паїв).

8. _____ (2сл.) – це крупні фінансово-виробничі, науково-технологічні, торгово-сервісні об'єднання, для яких характерне органічне поєднання виробництва в країні базування з широко розгалуженою системою функціонування за кордоном.

9. _____ (2сл.) – це організовуваний з єдиного центру коопераційний виробничий процес, здійснюваний у ряді країн і регіонів, в якому з'єднуються інтернаціональні за своїм походженням засоби і предмети праці, і результатом якого є міжнародний продукт.

10. _____ (2сл.) – це рух позикового капіталу між суб'єктами різної національної приналежності, пов'язаний з наданням валютних і товарних ресурсів на умовах поверненості, терміновості і сплати відсотка.

11. _____ (2сл.) – це угода, за якою орендодавець купує майно в національній фірми та надає його в оренду за кордоном.

12. _____ (2сл.) – це угода, за якою орендодавець купує майно за кордоном в іноземній фірми та надає його вітчизняному орендареві.

13. _____ (3сл.) – це вкладення капіталу в цінні папери зарубіжних емітентів з метою отримання доходу, але без права безпосереднього (реального) контролю над об'єктом інвестування.

14. _____ (3сл.) – це вкладення капіталу, здійснюване з метою отримання резидентом однієї країни тривалого управлінського інтересу (контролю) у підприємстві, що функціонує в іншій країні, ніж країна інвестора.

15. _____ (3сл.) – це об'єднання промислових, банківських та інших концернів у цілях рішення крупних економічних задач.

16. _____ (3сл.) – це переміщення капіталу в міжнародному масштабі, що є зустрічними фінансовими потоками між власниками (інвесторами) і підприємствами, що їм належать (реципієнтами), або між кредиторами і позичальниками різних країн.

17. _____ (3сл.) – це процес вилучення частини капіталу з національного обігу однієї країни і залучення його (в різноманітних формах) у виробничий процес або інший обіг в інших країнах з метою отримання підприємницького прибутку, відсотка чи з іншою метою.

18. _____ (3сл.) – це розміщення і функціонування національного капіталу за кордоном.

19. _____ (3сл.) – це цілеспрямована діяльність держави з регулювання процесів експорту й імпорту робочої сили до цієї країни чи з неї.

20. _____ (3сл.) – це частина території однієї держави, в межах якої діють пільговий режим господарювання і зовнішньоекономічної діяльності, на якій увезені товари розглядаються як об'єкти, що перебувають поза меж національної митної території.

21. За методологією міжнародної статистики частка іноземної участі в акціонерному капіталі підприємства, яка забезпечує управлінський контроль над об'єктом розміщення капіталу, прийнята у розмірі _____ (цифра) %, а відповідне капіталовкладення визначається як _____ (2сл.).

22. Залежно від цілей вкладення й особливостей участі в міжнародному інвестиційному процесі підприємницький капітал поділяється на _____ (1сл.) і _____ (1сл.) іноземні інвестиції.

23. Міжнародний рух капіталу залежно від цілей і характеру виступає в двох формах: рух _____ (1сл.) капіталу і рух _____ (1сл.) капіталу.

24. Основними імпортерами робочої сили є _____ (1сл.) країни, а джерелом еміграції – країни _____ (1сл.).

25. Світовий _____ (1сл.) ринок – це сукупність кредитних відносин, що функціонують в масштабах світового господарства, попит і пропозиція кредитів у міжнародній сфері.

Частина 3 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали)

Умови виконання завдання: визначити, чи згодні Ви з наведеними твердженнями?

1. За методологією міжнародної статистики іноземна інвестиція вважається прямою, якщо становить не менше 10 % акціонерного капіталу підприємства

2. За методологією міжнародної статистики іноземна інвестиція вважається прямою, якщо становить менше 10 % акціонерного капіталу підприємства

3. Кредити, що надаються, як правило, крупними банками на термін 5-10 років, процентна ставка за якими фіксується на весь термін кредиту і регулярно не переглядається, називаються роловерними кредитами

4. Кредити, що надаються, як правило, крупними банками на термін 5-10 років, процентна ставка за якими не фіксується на весь термін кредиту і регулярно (кожні 3 або 6 місяців) переглядається, називаються роловерними кредитами

5. Міжнародна компанія, щоб бути визнаною транснаціональною (за критеріями комісії ООН з ТНК), серед інших ознак повинна мати річний оборот понад 1 млрд. дол. США

6. Міжнародна компанія, щоб бути визнаною транснаціональною (за критеріями комісії ООН з ТНК), серед інших ознак повинна мати річний оборот понад 1 трлн. дол. США

7. Міжнародна компанія, щоб бути визнаною транснаціональною (за критеріями комісії ООН з ТНК), серед інших ознак повинна мати філії не менше, ніж у 6 країнах

8. Міжнародна компанія, щоб бути визнаною транснаціональною (за критеріями комісії ООН з ТНК), серед інших ознак повинна мати філії не менше, ніж у 10 країнах

9. Міжнародна компанія, щоб бути визнаною транснаціональною (за критеріями комісії ООН з ТНК), серед інших ознак повинна мати частку закордонних активів у розмірі не менше 25-30 % загальної вартості всіх активів

10. Міжнародна компанія, щоб бути визнаною транснаціональною (за критеріями комісії ООН з ТНК), серед інших ознак повинна мати частку закордонних активів у розмірі не менше 50 % загальної вартості всіх активів

11. Міжнародний рух підприємницького капіталу здійснюється у вигляді коротко- і довгострокових позик, кредитів і депозитів

12. Міжнародний рух підприємницького капіталу здійснюється у вигляді іноземних інвестицій

13. Міжнародний рух позикового капіталу здійснюється у вигляді іноземних інвестицій

14. Міжнародний рух позикового капіталу здійснюється у вигляді коротко- і довгострокових позик, кредитів і депозитів

15. Основною метою експорту позикового капіталу є отримання доходу у вигляді підприємницького прибутку.

16. Основною метою експорту позикового капіталу є отримання доходу у вигляді процента.

17. Транскордонне злиття є придбанням однією компанією іншої компанії, у результаті чого перша стає ще крупнішою, а друга – перестає існувати

18. Транскордонне злиття є рівноправним об'єднанням двох компаній різних країн, у результаті якого утворюється нова компанія

19. Транскордонне поглинання є придбанням однією компанією іншої компанії, у результаті чого перша стає ще крупнішою, а друга – перестає існувати

20. Транскордонне поглинання є рівноправним об'єднанням двох компаній різних країн, у результаті якого утворюється нова компанія

21. У міжнародному масштабі як позиковий більшою мірою використовується приватний капітал, як підприємницький – державний капітал

22. У міжнародному масштабі як позиковий більшою мірою використовується державний капітал, як підприємницький – приватний капітал

23. Угода, за якою орендодавець купує майно в національній фірми та надає його в оренду за кордоном, має назву експортного лізингу.

24. Угода, за якою орендодавець купує майно в національній фірми, а потім надає його в оренду за кордоном, має назву імпортного лізингу.

25. Угода, за якою орендодавець купує майно за кордоном в іноземній фірми та надає його вітчизняному орендареві, має назву імпортного лізингу.

26. Угода, за якою орендодавець купує майно за кордоном в іноземній фірмі та надає його вітчизняному орендареві, має назву експортного лізингу.

27. Щоб вважатися прямим інвестором, інвестор має володіти як мінімум контрольним пакетом акцій компанії

28. Щоб вважатися прямим інвестором, інвестору необов'язково володіти контрольним пакетом акцій компанії

29. Згідно з правилом Л. Вальраса баланс руху товарів та послуг завжди повинен бути більше балансу руху капіталу.

30. Згідно з правилом Л. Вальраса баланс руху товарів та послуг завжди повинен бути менше балансу руху капіталу

Частина 4 (15 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 1,5/3 бали)

Умови виконання завдання: визначити, які показники групи II відповідають показнику групи I?

Група I	Група II
A МК за джерелом кредитування	1 бланковий МК
Б МК за статусом кредиторів	2 валютний (грошовий) МК
В МК за формою надання (за видами)	3 внутрішній МК
Г МК за характером забезпеченості	4 забезпечений МК
Д МК за цільовим призначенням	5 зв'язаний МК
	6 зовнішній (іноземний) МК
	7 приватний МК
	8 товарний МК
	9 урядовий (державний) МК
	10 фінансовий МК
*МК – міжнародний кредит	

Група I	Група II
A Міжнародний рух капіталу за джерелом походження капіталу	1 рух державного (офіційного) капіталу
	2 рух капіталу міжнародних валютно-кредитних і фінансових організацій
Б Міжнародний рух капіталу за метою і характером використання капіталу	3 рух підприємницького капіталу
	4 рух позикового капіталу
	5 рух приватного капіталу

Частина 5 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали)

Умови виконання завдання: обрати правильну відповідь

1. Закордонна філія материнської компанії, яка має статус юридичної особи і знаходиться під її впливом (не під контролем) – це

- а) дочірня компанія;
- б) асоційована компанія;
- в) відділення;
- г) усі відповіді вірні.

2. Закордонна філія материнської компанії, яка не має статусу юридичної особи і повністю знаходиться під її контролем – це

- а) дочірня компанія;
- б) асоційована компанія;
- в) відділення;
- г) усі відповіді вірні.

3. Закордонна філія материнської компанії, яка має статус юридичної особи і знаходиться під її контролем – це

- а) дочірня компанія;
- б) асоційована компанія;
- в) відділення;
- г) усі відповіді вірні.

4. Яка з наведених характеристик міжнародної корпорації (МК) не дозволяє віднести її до категорії транснаціональних

- а) річний оборот МК становить 15 млрд. дол. США;
- б) МК має філії у 3 країнах;
- в) частка закордонних активів МК складає 38 % у загальній вартості всіх активів МК;
- г) 1/4 загального обсягу обороту МК доводиться на зовнішні операції.

5. Яка з наведених характеристик міжнародної корпорації (МК) не дозволяє віднести її до категорії транснаціональних

- а) річний оборот МК становить 1 млн. дол. США;
- б) МК має філії у 10 країнах;
- в) частка закордонних активів МК складає 40 % у загальній вартості всіх активів МК;
- г) 1/4 загального обсягу обороту МК доводиться на зовнішні операції.

6. Яка з наведених характеристик міжнародної корпорації (МК) не дозволяє віднести її до категорії транснаціональних

- а) річний оборот МК становить 20 млрд. дол. США;
- б) МК має філії у 8 країнах;
- в) частка закордонних активів МК складає 15 % у загальній вартості всіх активів МК;
- г) 1/4 загального обсягу обороту МК доводиться на зовнішні операції.

7. До цінних паперів з фіксованим платежем належать

- а) облігації і звичайні акції;
- б) облігації і привілейовані акції;
- в) привілейовані і звичайні акції;
- г) звичайні акції і депозитні сертифікати.

8. До дериватів належать

- а) акції;
- б) облігації;
- в) ф'ючерси;
- г) депозитні сертифікати.

9. До інструментів позики належать

- а) облігації, векселі, ощадні сертифікати;

- б) облігації, акції, векселі;
- в) ф'ючерси, акції, векселі;
- г) свопи, ощадні сертифікати, облігації.

10. Покупка спеціалізованою фінансовою компанією в експортера векселів, інших боргових і платіжних документів, акцептованих імпортером – це

- а) факторинг;
- б) форфейтинг;
- в) лізинг;
- г) єврокредит.

11. Покупка спеціалізованою фінансовою компанією грошових вимог експортера до імпортера та їх інкасація – це

- а) факторинг;
- б) форфейтинг;
- в) лізинг;
- г) єврокредит.

12. Складна фінансова операція, в якій спеціалізована фірма (орендодавець) за домовленістю з офіційним орендарем купує у виробника устаткування, машини і передає їх на певний термін і за встановлену плату орендарю для виробничого використання, зберігаючи право власності на них до кінця угоди – це

- а) факторинг;
- б) форфейтинг;
- в) лізинг;
- г) єврокредит.

13. Підприємницький капітал експортується у вигляді

- а) депозитів;
- б) інвестицій;
- в) кредитів;
- г) позик.

14. Сутність сек'юритизації полягає в тому, що

- а) банк емітує під частину прибуткових активів (наданих іпотечних або споживчих кредитів) цінні папери і реалізує їх на відкритому ринку;
- б) населення накопичує гроші в результаті вилучення їх з обігу і тримає накопичену готівку поза кредитними установами;
- в) законодавчо встановлюється співвідношення між двома валютами, яке є основою валютного курсу;
- г) центральний банк продає чи купує великі партії твердих валют за національну валюту.

15. Фірма-посередник викупає зобов'язання іноземного боржника й одразу розраховується за ними у разі, коли йдеться про

- а) факторинг;
- б) форфейтинг;
- в) компенсаційний кредит;
- г) лізинг.

7.4 Заліковий модуль 4 (за змістовими модулями 17,18,19,20,21)

Змістовий модуль (тема) 17. Теорії валютних курсів

Змістовий модуль (тема) 18. Світовий валютний ринок

Змістовий модуль (тема) 19. Світова валютна система

Змістовий модуль (тема) 20. Міжнародні розрахунки

Змістовий модуль (тема) 21. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага

Частина 1 (15 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 5 балів)

Умови виконання завдання: дати визначення понять
чи короткі відповіді на запитання

1. Міжнародні валютні відносини – це ...
2. Світова валютна система – це ...
3. Валюта – це ...
4. Валютний курс – це ...
5. Паритет купівельної спроможності – це ...
6. Валютний ринок – це ...
7. Валютна політика – це ...
8. Міжнародні розрахунки – це ...
9. Платіжний баланс – це ...
10. Сальдо платіжного балансу – це ...
11. Назвіть основні складові світової валютної системи.
12. Назвіть етапи становлення та еволюції світової валютної системи.
13. Сформулюйте теорію відносного паритету купівельної спроможності.
14. Назвіть складові механізму міжнародних розрахунків.
15. Назвіть основні форми міжнародних розрахунків.
16. Назвіть основні способи міжнародних розрахунків.
17. Назвіть основні засоби міжнародних розрахунків
18. Назвіть основні види балансів міжнародних розрахунків.
19. Назвіть основні статті платіжного балансу (за методикою МВФ).
20. Назвіть методи зрівноваження платіжного балансу.

Частина 2 (30 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 3 бали)

Умови виконання завдання: вставити пропущені слова, вирази, числа

1. _____ (1сл.) – це форма міжнародних розрахунків, згідно якої банк-емітент, діючи на прохання й у відповідності до інструкцій клієнта-наказодавця (імпортера) повинен здійснити платіж на користь третьої особи (експортера, бенефіціара) або оплатити (акцептувати) виставлені бенефіціаром тратти, бенефіціаром, або уповноважити інший банк здійснити такий платіж або оплатити (акцептувати) тратти, проти виконання бенефіціаром умов угоди чи проти подання ним обумовлених документів, а також тратт.
2. _____ (1сл.) – це форма міжнародних розрахунків, за якою банк за дорученням свого клієнта (експортера) отримує на основі

розрахункових документів належний клієнтові платіж від імпортера за відвантажені на його адресу товари і зараховує ці кошти на рахунок клієнта-експортера.

3. _____ (2сл. або 1сл.) – це спосіб міжнародних розрахунків, що передбачає виплату покупцем обумовленої в контракті суми до передачі товаророзпорядчих документів і самого товару в розпорядження покупця.

4. _____ (2сл.) – це система організації і регулювання платежів за грошовими вимогами і зобов'язаннями, які виникають між державами, юридичними і фізичними особами у результаті здійснення зовнішньоекономічної діяльності

5. _____ (2сл.) – це статистичний звіт, в якому в систематизованому вигляді наводяться підсумки всіх економічних операцій між резидентами даної країни і решти країн протягом певного періоду часу.

6. _____ (2сл.) – це спосіб міжнародних розрахунків, що передбачає здійснення розрахунків за угодою через певний час після поставки товару.

7. _____ (2сл.) – це форма міжнародних розрахунків, що передбачає доручення переказодавця банку перевести конкретну суму валюти на користь переказоотримувача.

8. _____ (3сл.) – це форма міжнародних розрахунків, що передбачає періодичне зарахування імпортером грошових коштів, які належать експортеру, на відкритий рахунок у встановлені угодою між ними терміни (щомісячно, щокварталу, кожного півріччя) при регулярних поставках товарів у кредит по цьому рахунку.

9. Рахунок _____ (1сл.) – це рахунок даного (вітчизняного) комерційного банку в іноземному банку.

10. Рахунок _____ (1сл.) – це рахунок іноземного банку в даному (вітчизняному) комерційному банку.

11. _____ (1сл.) – це грошова система, в якій один метал є загальним еквівалентом і основою грошового обігу.

12. _____ (1сл.) – це грошова система, в якій роль загального еквівалента закріплюється за двома благородними металами, передбачається вільне карбування монет з обох металів та їх необмежений обіг.

13. _____ (1сл.) – це валютна операція з негайною поставкою, що означає розрахунок у момент укладання угоди або не пізніше, ніж на другий робочий день після здійснення угоди за курсом, зафіксованим у момент її укладання.

14. _____ (1сл.) – це іноземна валюта, в якій здійснюються операції за межами країни-емітента цієї валюти.

15. _____ (1сл.) – це визначення курсів двох валют один до одного через курс кожної з них до третьої валюти.

16. _____ (1сл.) – це особливий спосіб функціонування грошей, коли національні гроші опосередкують міжнародні торгіві, кредитні, платіжно-розрахункові операції.

17. _____ (2сл.) – це угода між урядами двох або декількох країн щодо обов'язкового заліку взаємних міжнародних вимог і зобов'язань.

18. _____ (2сл.) – це правові норми й інструменти, що їх представляють, як на національному, так і на міжнародному рівнях.

19. _____ (2сл.) – це співвідношення вимог і зобов'язань банку в іноземній валюті.
20. _____ (2сл.) – це цільова операція центрального банку з купівлі-продажу іноземної валюти з метою коригування динаміки курсу національної валюти для підтримки оголошеного його рівня.
21. _____ (2сл.) – це варіант системи фіксованого валютного курсу, за якого щоденна зміна курсу національної валюти відбувається на невідому наперед величину, але в наперед оголошених рамках.
22. _____ (2сл.) – це варіант системи фіксованого валютного курсу, за якого будь-який приріст грошової маси покривається виключно приростом резервів іноземної валюти і повністю виключається внутрішній кредит центрального банку уряду.
23. _____ (2сл.) – це законодавчо встановлене співвідношення між двома валютами.
24. _____ (2сл.) – це комбінація двох протилежних конверсійних операцій на однакову суму (з одними й тими ж валютами), що укладаються в один і той же день, але з різними датами валютування.
25. _____ (2сл.) – це курс, за яким банк-резидент продає іноземну валюту за національну.
26. _____ (2сл.) – це курс, за яким банк-резидент купує іноземну валюту за національну.
27. _____ (2сл.) – це система стійких економічних і організаційних відносин, механізм, що забезпечує купівлю-продаж валют, формування валютних курсів на основі попиту і пропозиції.
28. _____ (2сл.) – це сукупність усіх платіжних інструментів, які можуть використовуватися в міжнародних розрахунках.
29. _____ (2сл.) – це співвідношення обміну двох грошових одиниць, або ціна грошової одиниці однієї країни, виражена в грошовій одиниці іншої країни.
30. _____ (2сл.) – це встановлення (фіксація) курсу національної грошової одиниці в іноземній валюті в даний момент.
31. _____ (3сл.) – це механізм визначення і зміни валютного курсу.
32. _____ (3сл.) – це номінальний валютний курс, перерахований з урахуванням зміни рівня цін у своїй країні і в тій країні, щодо валюти якої котирується національна валюта.
33. _____ (3сл.) – це номінальний валютний курс, скоригований на інфляційну різницю між двома країнами.
34. _____ (3сл.) – це рівність купівельної спроможності різних валют за незмінного рівня цін у кожній з країн.
35. _____ (3сл.) – це сукупність позабіржових валютних операцій, здійснюваних переважно банками за допомогою технічних засобів зв'язку.
36. _____ (3сл.) – це місця зосередження банків, спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів, обслуговуючих світові торгові і фінансові потоки.

37. _____ (3сл.) – це своєрідні міжнародні платіжні засоби, що випускаються на основі загальної угоди країн-членів МВФ і використовуються для безготівкових розрахунків між країнами шляхом записів на спеціальних рахунках у МВФ.

38. _____ (3сл.) – це сукупність операцій з валютою, здійснюваних за участю спеціалізованого фінансового посередника – валютної біржі.

39. _____ (3сл.) – це угода, за якої сторони домовляються про поставку обумовленої суми іноземної валюти через певний термін після закінчення угоди за курсом, заздалегідь зафіксованим у момент її укладання.

40. _____ (4сл. або 5сл.) – це ситуація, коли зміна обмінного курсу валют двох країн є пропорційною відносній зміні рівня цін у цих країнах.

41. _____ (4сл.) – це система валютних курсів, яка припускає наявність офіційно зареєстрованих валютних паритетів, що лежать в основі валютних курсів і підтримуваних державою.

42. _____ (4сл.) – це система валютних курсів, за якої центральний банк не втручається в діяльність валютного ринку і рівноважний валютний курс визначається взаємодією попиту і пропозиції.

43. У міжнародній практиці використовуються два методи встановлення валютних курсів: 1) _____ (4сл.); 2) _____ (4сл.).

44. Валютною операцією, в якій з'єднуються касова і термінова операції, є _____ (2сл.).

45. Валютні курси і валютні паритети, умови конвертованої, регламентація і уніфікація форм міжнародних розрахунків утворюють _____ (3сл.).

46. Валютний курс, обумовлений у даний момент часу для обміну валют пізніше, називається _____ (2сл.).

47. Валютний курс, за яким валюти обмінюються протягом не більше двох робочих днів з моменту укладання угоди щодо курсу, називається _____ (2сл.).

48. Володіння активом, вираженим в СПЗ, означає наявність у країни-члена МВФ права на отримання _____ (1сл.) у конвертованій валюті в межах ліміту в інших учасників угоди про СПЗ шляхом обміну виділених їй МВФ _____ (3сл. або 4сл.) на еквівалент у вільно конвертованій валюті.

49. Якщо резиденти мають право здійснювати операції з іноземною валютою з нерезидентами, йдеться про _____ (2сл.).

50. Якщо резиденти мають право здійснювати обмінні операції національної валюти на іноземну валюту тільки всередині країни, йдеться про _____ (2сл.).

51. Якщо форвардний курс вище за курс спот, існуючий на ринку на певну дату, то різниця _____ (1сл.) і називається _____ (1сл.).

52. Якщо форвардний курс нижче за курс спот, існуючий на ринку на певну дату, то різниця _____ (1сл.) і називається _____ (1сл.).

53. Коли ціна одиниці іноземної валюти в національних грошових одиницях зростає, говорять про _____ (1сл.) національної валюти.

54. Коли ціна одиниці іноземної валюти в національних грошових одиницях падає, говорять про _____ (1сл.) національної валюти.

55. _____ (2сл. або 3сл.) – це стан платіжного балансу країни, коли відтік іноземної валюти в ході міжнародних операцій країни перевищує її надходження.

56. _____ (2сл. або 3сл.) – це стан платіжного балансу країни, коли надходження іноземної валюти перевищує її відтік в ході здійснення міжнародних розрахунків країни.

57. _____ (1сл.) – це юридична або фізична особа, що зареєстрована та постійно мешкає в даній країні або перебуває в країні більше року та має в ній центр свого економічного інтересу.

58. _____ (2сл. або 3сл.) – це географічна територія, що підлягає юрисдикції даної країни, в межах якої можуть вільно рухатись товари, робоча сила та капітал.

59. _____ (2сл.) – це показник вимірювання грошових еквівалентів вартості, що застосовується у даній країні під час внутрішніх озрахунків та у бухгалтерському обліку.

60. _____ (2сл.) – це договірні відносини між двома або декількома кредитними установами (банками) про здійснення платежів і розрахунків одним з них з доручення й за рахунок іншого.

Частина 3 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали)

Умови виконання завдання: визначити, чи згодні Ви з наведеними твердженнями?

1. Використовувати СПЗ можуть тільки центральні банки країн
2. Використовувати СПЗ можуть центральні і комерційні банки країн
3. Володіння власністю є достатнім для того, щоб вважати, що певна особа має центр економічного інтересу в даній країні
4. Володіння власністю не достатньо для того, щоб вважати, що певна особа має центр економічного інтересу в даній країні
5. Дебетова частина платіжного балансу відповідає поняттям «надходження», «доходи»
6. Дебетова частина платіжного балансу відповідає поняттям «платежі», «витрати»
7. До дебету платіжного балансу відносяться угоди (операції) «експортного типу», в результаті яких відбувається відтік цінностей і притік валюти до країни
8. До дебету платіжного балансу відносяться угоди (операції) «імпортного типу», в результаті яких країна витрачає іноземну валюту в обмін на придбані цінності
9. До економічної території даної країни належать її територіальні анклав за кордоном
10. До економічної території даної країни не належать її територіальні анклав за кордоном
11. До кредиту платіжного балансу відносяться угоди (операції) «експортного типу», в результаті яких відбувається відтік цінностей і притік валюти до країни
12. До кредиту платіжного балансу відносяться угоди (операції) «імпортного типу», в результаті яких країна витрачає іноземну валюту в обмін на придбані цінності

13. Загальна сума кредиту дорівнює загальній сумі дебету платіжного балансу
14. Загальна сума кредиту не дорівнює загальній сумі дебету платіжного балансу
15. Кредитова частина платіжного балансу відповідає поняттям «надходження», «доходи»
16. Кредитова частина платіжного балансу відповідає поняттям «платежі», «витрати»
17. Негативне сальдо платіжного балансу погашається
18. Негативне сальдо платіжного балансу розподіляється
19. Номінальний і реальний валютні курси відрізняються один від одного залежно від співвідношення цін у порівнюваних країнах
20. Номінальний і реальний валютні курси відрізняються один від одного залежно від співвідношення обсягу грошової маси, що знаходиться в обігу, в порівнюваних країнах
21. Особи, що приїждять до країни на короткий термін (менше року) – туристи, артисти, сезонні робітники та інші, – є резидентами даної країни
22. Особи, що приїждять до країни на короткий термін (менше року) – туристи, артисти, сезонні робітники та інші, – не є резидентами даної країни
23. Позитивне сальдо платіжного балансу погашається
24. Позитивне сальдо платіжного балансу розподіляється
25. Поняття економічної території не співпадає з адміністративно-територіальним поділом країни
26. Поняття економічної території співпадає з адміністративно-територіальним поділом країни
27. Працівники дипломатичних представництв і військовослужбовці інших країн не є резидентами даної країни
28. Працівники дипломатичних представництв і військовослужбовці інших країн є резидентами даної країни
29. Резидент – це інституційна одиниця, центр економічного інтересу якої не пов'язаний з економічною територією даної країни
30. Резидент – це інституційна одиниця, центр економічного інтересу якої пов'язаний з економічною територією даної країни
31. Резидент – це інституційна одиниця, центр економічного інтересу якої пов'язаний з митною територією даної країни
32. Резидент – це фізична або юридична особа, центр економічного інтересу якої пов'язаний з економічною територією даної країни
33. Сальдо платіжного і розрахункового балансів не співпадають
34. Сальдо платіжного і розрахункового балансів співпадають
35. СПЗ призначені для поповнення офіційних валютних резервів країни
36. СПЗ призначені для розрахунків країн-членів МВФ з цією організацією
37. Територіальні анклави зарубіжних країн у даній країні включаються до її загальної економічної території
38. Територіальні анклави зарубіжних країн у даній країні не включаються до її загальної економічної території

39. У Міжнародних правилах тлумачення торгових термінів «Incoterms» термін «франко» означає, що продавець вільний від ризиків і всіх витрат з доставки товару до пункту, зазначеного після слова «франко»

40. У Міжнародних правилах тлумачення торгових термінів «Incoterms» термін «франко» означає, що покупець вільний від ризиків і всіх витрат з доставки товару до пункту, вказаного після слова «франко»

41. У платіжному балансі відображається звітність щодо співвідношення вимог і зобов'язань даної країни до інших країн незалежно від термінів надходжень платежів, тобто включаються як погашені, так і непогашені платежі

42. У розрахунковому балансі відображається звітність щодо співвідношення вимог і зобов'язань даної країни до інших країн незалежно від термінів надходжень платежів, тобто включаються як погашені, так і непогашені платежі

43. Цифри, зараховувані до дебетової частини платіжного балансу, записуються із знаком «мінус»

44. Цифри, зараховувані до дебетової частини платіжного балансу, записуються із знаком «плюс» або без знаку

45. Цифри, зараховувані до кредитової частини платіжного балансу, записуються із знаком «плюс» або без знаку

46. Цифри, зараховувані до кредитової частини платіжного балансу, записуються із знаком «мінус»

47. Якщо вимоги і зобов'язання банку в іноземній валюті співпадають, валютна позиція вважається відкритою

48. Якщо вимоги і зобов'язання банку в іноземній валюті співпадають, валютна позиція вважається закритою

49. Якщо витрати країни (платежі у валюті) від здійснення всіх зовнішніх операцій перевищують доходи (надходження валюти), то сальдо платіжного балансу – пасивне

50. Якщо витрати країни (платежі у валюті) від здійснення всіх зовнішніх операцій перевищують доходи (надходження валюти), то сальдо платіжного балансу – активне

51. Якщо дебет платіжного балансу перевищує кредит, то сальдо – активне

52. Якщо дебет платіжного балансу перевищує кредит, то сальдо – пасивне

53. Якщо доходи країни (надходження валюти) від здійснення всіх зовнішніх операцій перевищують витрати (платежі у валюті), то сальдо платіжного балансу – активне

54. Якщо доходи країни (надходження валюти) від здійснення всіх зовнішніх операцій перевищують витрати (платежі у валюті), то сальдо платіжного балансу – пасивне

55. Якщо зобов'язання з придбаної валюти перевищують вимоги, валютна позиція є короткою

56. Якщо зобов'язання з придбаної валюти перевищують вимоги, валютна позиція є довгою

57. Якщо інфляція в даній країні перевершує темп інфляції за кордоном, то за інших рівних умов національна валюта матиме тенденцію до здешевлення.

58. Якщо інфляція в даній країні перевершує темп інфляції за кордоном, то за інших рівних умов національна валюта матиме тенденцію до дорожчання.

59. Якщо кредит платіжного балансу перевищує дебет, то сальдо – активне

60. Якщо кредит платіжного балансу перевищує дебет, то сальдо – пасивне

61. Якщо при котируванні курс одиниці іноземної валюти виражається в одиницях національної валюти, то це зворотне котирування

62. Якщо при котируванні курс одиниці іноземної валюти виражається в одиницях національної валюти, то це пряме котирування

63. Якщо сальдо розрахункового балансу активне, то країна є нетто-боржником й у майбутньому вона повинна здійснювати валютні платежі

64. Якщо сальдо розрахункового балансу активне, то країна є нетто-кредитором й у майбутньому вона має одержати валютні надходження

65. Якщо сальдо розрахункового балансу пасивне, то країна є нетто-боржником й у майбутньому вона повинна здійснювати валютні платежі

66. Якщо сальдо розрахункового балансу пасивне, то країна є нетто-кредитором й у майбутньому вона має одержати валютні надходження

67. У першій частині платіжного балансу на стороні кредиту відбиваються товарний експорт, експорт послуг, приватні доходи від інвестицій.

68. У першій частині платіжного балансу на стороні дебету відбиваються товарний експорт, експорт послуг, приватні доходи від інвестицій

69. У першій частині платіжного балансу на стороні кредиту відбиваються товарний імпорт, імпорт послуг, приватні грошові перекази

70. У першій частині платіжного балансу на стороні дебету відбиваються товарний імпорт, імпорт послуг, приватні грошові перекази

Частина 4 (15 балів, кожна вірна відповідь оцінюється в 1 бал)

Умови виконання завдання: визначити, які показники групи II відповідають показнику групи I?

Група I	Група II
А Дебет платіжного балансу	1 грошові кошти, розміщені нерезидентами на банківських рахунках та у фінансових інструментах цієї країни
Б Кредит платіжного балансу	2 грошові кошти, розміщені резидентами цієї країни за кордоном
	3 експорт товарів
	4 імпорт товарів
	5 інвестиції за кордон
	6 іноземні інвестиції в економіку цієї країни
	7 кошти, що йдуть на погашення кредитів за кордон
	8 кредити, надані країні з-за кордону
	9 імпорт послуг
	10 отримані прибутки з-за кордону
	11 переказ прибутків іноземних компаній з цієї країни
	12 сплачені прибутки і трансферти за кордон
	13 кредити, надані нерезидентам
	14 надання послуг іноземцям
	15 отримані трансферти з-за кордону

Група I	Група II
A Основне перевезення (фрахт) оплачується продавцем	1 FOB
Б Основне перевезення (фрахт) оплачується покупцем	2 DDU
	3 CIP
	4 DAF
	5 FCA
	6 DES
	7 FAS
	8 DDP
	9 CPT
	10 DAT
	11 CFR
	12 DEQ
	13 CIF
	14 EXW
	15 DAP

Група I	Група II
A Валюта у міжнародних розрахунках	1 «сильна» (тверда) валюта
Б Валюта за матеріально-речовою формою	2 національна валюта
В Валюта за приналежністю (статусом)	3 безготівкова валюта
Г Валюта за принципом побудови	4 валюта «кошикового» типу
Д Валюта за режимом використання (за конвертованістю)	5 вільноконвертована валюта
Є Валюта за відношенням до курсів інших валют	6 іноземна валюта
	7 валюта угоди
	8 євровалюта
	9 замкнута (неконвертована) валюта
	10 валюта платежу
	11 міжнародна (регіональна) умовна валюта
	12 готівкова валюта
	13 «слабка» (м'яка) валюта
	14 валюта звичайного типу
	15 частково конвертована валюта

Група I	Група II
A Група Світового банку	1 Азіатський банк розвитку
Б Регіональні валютно-кредитні організації	2 Міжнародна асоціація розвитку
В Найкрупніші міжнародні валютно-кредитні і фінансові організації	3 Європейський валютний інститут
Г Неофіційні валютно-кредитні і фінансові організації	4 Банк міжнародних розрахунків
	5 Міжнародна фінансова корпорація
	6 Африканський банк розвитку
	7 Ісламський банк розвитку
	8 Лондонський клуб
	9 Європейський інвестиційний банк
	10 Міжнародний банк реконструкції і розвитку
	11 Міжамериканський банк розвитку
	12 Міжнародний валютний фонд
	13 Паризький клуб країн-кредиторів
	14 Чорноморський банк торгівлі і розвитку
	15 Багатостороннє агентство гарантування інвестицій

Частина 5 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 5 балів)

Умови виконання завдання: обрати правильну відповідь

1. Якщо при котируванні курс одиниці іноземної валюти виражається в одиницях національної валюти, то це

- а) непряме котирування;
- б) крос-курс;
- в) зворотне котирування;
- г) пряме котирування.

2. Якщо при котируванні курс одиниці національної валюти виражається в одиницях іноземної валюти, то це

- а) непряме котирування;
- б) крос-курс;
- в) зворотне котирування;
- г) пряме котирування.

3. З метою підвищення курсу власної грошової одиниці Центральний банк:

- а) продає іноземну валюту;
- б) скуповує резервну валюту в обмін на національну;
- в) скуповує тверду валюту в обмін на національну;
- г) продає національну валюту.

4. До основних принципів Паризької валютної системи належать (4 правильних відповіді) :

- а) функціонування золота як світових грошей;
- б) демонетизація золота;
- в) використання долара США як міжнародного (універсального) засобу платежу;
- г) фіксований вміст золота всіх національних валют;
- д) вільна конвертація національних валют у золото;
- е) режим фіксованих валютних курсів;
- є) режим вільно плаваючих валютних курсів;
- ж) регулювання міжнародних валютних відносин МВФ.

5. До основних принципів Генуезької валютної системи належать (4 правильних відповіді) :

- а) функціонування золота як світових грошей;
- б) демонетизація золота;
- в) використання долара США як міжнародного (універсального) засобу платежу;
- г) фіксований вміст золота всіх національних валют;
- д) вільна конвертація національних валют у золото;
- е) режим фіксованих валютних курсів;
- є) режим вільно плаваючих валютних курсів;
- ж) регулювання міжнародних валютних відносин МВФ.

6. До основних принципів Бреттон-Вудської валютної системи належать (5 прав. відповідей) :

- а) функціонування золота як світових грошей;
- б) демонетизація золота;
- в) використання долара США як міжнародного (універсального) засобу платежу;

- г) фіксований вміст золота всіх національних валют;
- д) вільна конвертація національних валют у золото;
- е) режим фіксованих валютних курсів;
- є) режим вільно плаваючих валютних курсів;
- ж) регулювання міжнародних валютних відносин МВФ.

7. До основних принципів Ямайської валютної системи належать (3 правильних відповіді):

- а) функціонування золота як світових грошей;
- б) демонетизація золота;
- в) використання долара США як міжнародного (універсального) засобу платежу;
- г) фіксований вміст золота всіх національних валют;
- д) вільна конвертація національних валют у золото;
- е) режим фіксованих валютних курсів;
- є) режим вільно плаваючих валютних курсів;
- ж) регулювання міжнародних валютних відносин МВФ.

8. Прирівнювання одиниці національної валюти до певної кількості іноземних грошових одиниць – це:

- а) пряме котирування;
- б) непряме котирування;
- в) визначення крос-курсу;
- г) усі відповіді вірні;
- д) усі відповіді невірні.

9. Обмінний курс між валютами, торги по яких не проводяться, визначений розрахунковим шляхом, на основі їхніх курсів до твердої валюти третьої країни – це

- а) пряме котирування;
- б) непряме котирування;
- в) визначення крос-курсу;
- г) усі відповіді вірні;
- д) усі відповіді невірні.

10. Форма існування валютного курсу, що відображає ступінь свободи його заміни стосовно інших валют, – це

- а) валютний курс;
- б) валютний паритет;
- в) валютний режим;
- г) валютні відносини;
- д) світова валютна система.

11. Обмінний курс між валютами двох країн дорівнює співвідношенню рівня цін у цих країнах, стверджує

- а) теорія загальної макроекономічної рівноваги;
- б) теорія абсолютного ПКС;
- в) теорія відносного ПКС;
- г) грошова теорія валютного курсу;
- д) загальна теорія валютного курсу.

12. Вплив на курс валюти таких чинників як динаміка платіжного балансу країни, внутрішніх цін, процентної ставки, рівня імпорتنих та експортних мит,

імпорту й експорту, виробництва, внутрішнього попиту, продуктивності праці й інфляційні очікування досліджує

- а) теорія загальної макроекономічної рівноваги;
- б) теорія абсолютного ПКС;
- в) теорія відносного ПКС;
- г) грошова теорія валютного курсу;
- д) загальна теорія валютного курсу.

13. У довгостроковій перспективі рівень валютного курсу залежить від попиту і пропозиції національної валюти у кожній із країн; зростання грошової маси веде до знецінення валюти, стверджує

- а) теорія загальної макроекономічної рівноваги;
- б) теорія абсолютного ПКС;
- в) теорія відносного ПКС;
- г) грошова теорія валютного курсу;
- д) загальна теорія валютного курсу.

14. Автором терміну «платіжний баланс» є

- а) Дж. Стюарт;
- б) Т. Мен;
- в) Д. Юм;
- г) А. Сміт;
- д) Б. Олін.

15. Міжнародну розрахункову позицію країни відбиває сальдо

- а) платіжного балансу;
- б) розрахункового балансу;
- в) балансу міжнародної заборгованості;
- г) балансу міжнародних розрахунків.

7.5 Заліковий модуль 5

(за змістовими модулями 23,24,25,26)

Змістовий модуль (тема) 23. Міжнародна регіональна інтеграція

Змістовий модуль (тема) 24. Європейська економічна інтеграція

Змістовий модуль (тема) 25. Глобалізація міжнародного розвитку

Змістовий модуль (тема) 26. Інтеграція України у світову економіку

Частина 1 (15 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 5 балів)

*Умови виконання завдання: дати визначення понять
чи короткі відповіді на запитання*

1. Міжнародна регіональна інтеграція – це ...
2. Глобалізація – це ...
3. Регіоналізація – це ...
4. Відкрита економіка – це ...
5. Глобальна економічна рівновага – це ...
6. Стійкий розвиток – це...
7. Назвіть етапи (рівні) міжнародної регіональної інтеграції.

8. Назвіть основні сучасні інтеграційні угруповання країн.
9. Назвіть основні передумови інтеграції України в сучасну міжнародну економічну систему.
10. Назвіть головні глобальні і регіональні проблеми сучасного світу.

Частина 2 (30 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 3 бали)

Умови виконання завдання: вставити пропущені слова, вирази, числа

1. _____ (1сл.) – це поглиблення міжнародних зв'язків на компактному просторі, який характеризується не лише близьким розміщенням країн одна до одної, але і спільністю природних, історичних, економічних, політичних, культурних умов.
2. _____ (1сл.) – це тісна взаємодія і сплетення економічних, політичних, соціальних, правових, інформаційних, культурних та інших трансакцій на світовому терені; формування єдиної для всієї світової спільноти системи світогосподарських відносин.
3. _____ (2сл.) – це інтеграційне групування країн, в якому разом з єдиним митним тарифом і вільним рухом чинників і результатів виробництва передбачається координація (гармонізація) внутрішньої і зовнішньої економічної політики, створення системи міждержавного регулювання соціально-економічних процесів.
4. _____ (2сл.) – це інтеграційне угруповання країн, в якому разом з єдиним митним тарифом, вільним рухом чинників і результатів виробництва, передбачається проведення єдиної економічної політики й уніфікація законодавства у ключових сферах.
5. _____ (2сл.) – це інтеграційне угруповання країн, що передбачає погоджену відміну групою країн національних (внутрішніх) митних тарифів, а також встановлення однакового торгового режиму і проведення єдиної митної політики щодо третіх країн (які не входять в угруповання), застосовуючи до них ті самі мита й інші заходи з регулювання торгівлі.
6. _____ (2сл.) – це інтеграційне угруповання країн, що передбачає вільне переміщення не лише товарів і послуг (тобто ліквідацію бар'єрів у взаємній торгівлі), але й чинників виробництва, – капіталу і робочої сили.
7. _____ (2сл.) – це процес економічної взаємодії країн, що призводить до зближення господарських механізмів, набуває форму міждержавних угод і погоджено регулюється міждержавними органами.
8. _____ (2сл.) – це процес злиття підприємств, які виробляють подібну чи однорідну продукцію з метою подальшої її реалізації через спільну систему розподілу, який супроводжується виробництвом за кордоном товарів, аналогічних до тих, які виготовляються у країні базування.
9. _____ (2сл.) – це процес об'єднання підприємств різних країн, які функціонують у різних виробничих циклах
10. _____ (3сл.) – це зона з пільговим торговим режимом, коли дві чи декілька країн зменшують взаємні митні тарифи, зберігаючи рівень

тарифів у торгівлі з іншими країнами.

11. _____ (3сл.) – це інтеграційне угруповання країн, що передбачає повну відміну митних тарифів і інших обмежувальних заходів у взаємній торгівлі відносно товарів, що походять з цих країн, зі збереженням національних митних тарифів відносно третіх країн.

12. _____ (2сл. або 3сл.) – це ефект, що виникає внаслідок інтеграції й означає переключення попиту і відповідно споживання від виробника за межами союзу, що має більш низькі витрати, на виробника, що має більш високі витрати, але є членом союзу.

13. _____ (2сл. або 3сл.) – це ефект, що виникає внаслідок інтеграції й означає переключення внаслідок приєднання країни до інтеграційного угруповання, її попиту й відповідно споживання від національного виробника більш високими витратами до виробника з країни-партнера з менш високими витратами.

14. _____ (3сл.) – це наслідки, що виникають у перші ж роки, безпосередньо при вступі будь-якої країни до митного союзу.

15. _____ (3сл.) – це різноманітні мультиплікаційні зміни, що поступово накопичуються в економіці країн-учасниць інтеграційного об'єднання.

Частина 3 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали)

Умови виконання завдання: визначити, чи згодні Ви з наведеними твердженнями?

1. Міжнародна економічна взаємодія – це довгострокові кооперативні зв'язки в торговельній, виробничій та науково-технічній сфері

2. Зростання економічної єдності світу має на увазі управління господарським процесом із єдиного центру

3. Україна повинна зосередити увагу на інтеграційній взаємодії з країнами ЄС і не розпорощувати зусилля на розширення економічних взаємовідносин із країнами інших регіонів

4. Макрорегіональний рівень міжнародної економічної інтеграції передбачає об'єднання держав великого регіону

5. Мезорегіональний рівень міжнародної економічної інтеграції передбачає співробітництво між прикордонними адміністративно-територіальними об'єднаннями

6. Мікрорегіональний рівень міжнародної економічної інтеграції передбачає створення спільних спеціальних економічних зон

7. Міжрегіональний рівень міжнародної економічної інтеграції передбачає економічні об'єднання окремих держав, що належать до різних регіонів планети.

8. Фактори виробництва в умовах глобалізації здобувають універсальний, інтернаціональний, всесвітній характер, втрачають національну специфіку

9. Розвиток інформаційних технологій і комунікаційних ліній веде до скорочення можливостей національних держав контролювати економічні процеси

10. Еволюція стадій глобалізаційного процесу безпосередньо пов'язана з розвитком технічного прогресу, удосконаленням форм виробничої діяльності, знарядь праці.

Частина 4 (15 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 2,5 бали)

Умови виконання завдання: визначити, які показники групи II відповідають показнику групи I?

Група I	Група II
А Торгова інтеграція	1 економічний союз
Б Виробнича інтеграція	2 зона вільної торгівлі
	3 політичний союз
	4 спільний ринок
	5 митний союз
	6 зона преференційної торгівлі

Частина 5 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 5 балів)

Умови виконання завдання: обрати правильну відповідь

1. Яка ознака відрізняє зону преференційної торгівлі від попередніх (нижчих) рівнів (етапів) економічної інтеграції

- а) вільне переміщення капіталу, робочої сили;
- б) гармонізація (узгодження) економічної політики;
- в) здійснення єдиної економічної політики, політична інтеграція;
- г) зниження внутрішніх тарифів;
- д) єдиний митний тариф відносно третіх країн;
- е) ліквідація митних бар'єрів при взаємній торгівлі.

2. Яка ознака відрізняє зону вільної торгівлі від попередніх (нижчих) рівнів (етапів) економічної інтеграції

- а) вільне переміщення капіталу, робочої сили;
- б) гармонізація (узгодження) економічної політики;
- в) здійснення єдиної економічної політики, політична інтеграція;
- г) зниження внутрішніх тарифів;
- д) єдиний митний тариф відносно третіх країн;
- е) ліквідація митних бар'єрів при взаємній торгівлі.

3. Яка ознака виділяє митний союз від попередніх (нижчих) рівнів (етапів) економічної інтеграції

- а) вільне переміщення капіталу, робочої сили;
- б) гармонізація (узгодження) економічної політики;
- в) здійснення єдиної економічної політики, політична інтеграція;
- г) зниження внутрішніх тарифів;
- д) єдиний митний тариф відносно третіх країн;
- е) ліквідація митних бар'єрів при взаємній торгівлі.

4. Яка ознака виділяє спільний ринок від попередніх (нижчих) рівнів (етапів) економічної інтеграції

- а) вільне переміщення капіталу, робочої сили;
- б) гармонізація (узгодження) економічної політики;
- в) здійснення єдиної економічної політики, політична інтеграція;
- г) зниження внутрішніх тарифів;

- д) єдиний митний тариф відносно третіх країн;
- е) ліквідація митних бар'єрів при взаємній торгівлі.

5. Яка ознака виділяє економічний союз від попередніх (нижчих) рівнів (етапів) економічної інтеграції

- а) вільне переміщення капіталу, робочої сили;
- б) гармонізація (узгодження) економічної політики;
- в) здійснення єдиної економічної політики, політична інтеграція;
- г) зниження внутрішніх тарифів;
- д) єдиний митний тариф відносно третіх країн;
- е) ліквідація митних бар'єрів при взаємній торгівлі.

6. Яка ознака виділяє політичний союз від попередніх (нижчих) рівнів (етапів) економічної інтеграції

- а) вільне переміщення капіталу, робочої сили;
- б) гармонізація (узгодження) економічної політики;
- в) здійснення єдиної економічної політики, політична інтеграція;
- г) зниження внутрішніх тарифів;
- д) єдиний митний тариф відносно третіх країн;
- е) ліквідація митних бар'єрів при взаємній торгівлі.

7. Європейський Союз – це економічне й політичне об'єднання .... європейських держав

- а) 25;
- б) 27;
- в) 29;
- г) 31.

8. Кращим видом бізнесу для ТНК в умовах глобалізації стає

- а) управління глобальним ринком;
- б) створення нових продуктів;
- в) товарна та географічна диверсифікація виробничої діяльності;
- г) товарна та географічна диверсифікація ринків збуту;
- д) утворення спільних підприємств з національними виробниками.

9. Переключення внаслідок інтеграції попиту й відповідно споживання від виробника за межами союзу, що має більш низькі витрати, на виробника, що має більш високі витрати, але є членом союзу, отримало назву

- а) динамічного ефекту інтеграції;
- б) статичного ефекту інтеграції;
- в) ефекту «створення торгівлі»;
- г) ефекту «відхилення торгівлі»;
- д) ефекту «відхилення торгових потоків».

10. Переорієнтація економічних зв'язків країн-членів на внутрішньо регіональне співробітництво зумовлює скорочення торгівлі з країнами, що залишилися за межами об'єднання, і вони виявляються змушені вступити в інтеграційне об'єднання. Це явище отримало назву

- а) ефекту «відхилення торгових потоків»;
- б) ефекту «відхилення торгівлі»;
- в) ефекту «доміно»;

- г) ефекту «створення торгівлі».
- г) демонстраційного ефекту.

8 Методичне забезпечення

Навчально-методичні матеріали (навчальна програма дисципліни, завдання до практичних заняття, списки рекомендованої літератури, матеріали для самостійної роботи студентів), що представлені на кафедрі.

Навчально-методичні матеріали (навчальні посібники, навчальна програма дисципліни, плани семінарських занять, методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів, списки рекомендованої літератури), що представлені на кафедрі.

Матеріали кафедри міжнародної економіки з дисципліни на освітньому порталі ХНАДУ (<http://portal.khadi.kharkov.ua>) та сайті дистанційного навчання ХНАДУ (<http://dl.khadi.kharkov.ua>).

9 Література, що рекомендована для самостійної роботи студентів (залікові модулі 1,2,3)

Основна література:

1. Авдокушин Е. Ф. Международные экономические отношения : учебник / Е. Ф. Авдокушин. – М. : Экономист, 2004. – 366 с.
2. Аكوпова Е. С. Мирова́я экономика и международные экономические отношения : [учеб. пособ.] / Е. С. Аكوпова, О. Н. Воронкова, Н. Н. Гаврилко. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2000. – 416 с.
3. Буглай В. Б. Международные экономические отношения / В. Б. Буглай, Н. Н. Ливенцев. – М., 2001. – 160 с.
4. Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – [2-ге вид., випр. і допов.]. – К. : МАУП, 2006. – 248 с.
5. Киреев А. П. Международная экономика : учеб. пособие : в 2-х ч. / А. П. Киреев – М. : Международные отношения, 2001.
6. Кудров В. М. Мирова́я экономика : учебник / В. М. Кудров. – М.: Юстицинформ, 2009. – 512 с.
7. Липов В. В. Міжнародна економіка : [навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.]. / В. В. Липов. – Х. : Вид-во «ІНЖЕК», 2005. – 408 с.
8. Ломакин В. К. Мирова́я экономика : [учебник для вузов] / В. К. Ломакин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 554 с.
9. Лук'яненко Д. Г. Міжнародна економіка : навч. посіб. / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Т. М. Циганкова. – К. : КНЕУ, 2001. – 488 с.
10. Макогон Ю. В. Международная экономика : учеб. пособие / Ю. В. Макогон, В. С. Миронов, Н. А. Бударина. – Донецк, 2002. – 304 с.
11. Миклашевская Н. А. Международная экономика : учебник / Н. А. Миклашевская, А. В. Холопов. – М.: Дело и Сервис, 2004. – 352 с.

12. Мировая экономика : учебник / под ред. И. П. Николаевой. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007. – 240 с.
13. Мировая экономика. Экономика зарубежных стран / под ред. В. П. Колесова, М. Н. Осьмовой. – М. : Флинта, 2000. – 479 с.
14. Михайлушкин А. И. Международная экономика : учебник / А. И. Михайлушкин. – М. : Высшая школа, 2002. – 277 с.
15. Міжнародна економіка : навч. посіб. / [за ред. Ю. Г. Козака]. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
16. Міжнародна економіка : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / за ред. А. М. Поручника. – К. : КНЕУ, 2005. – 156 с.
17. Міжнародна економіка : підруч. / за ред. А. П. Румянцева. – [3-е вид., перероб. і доп.]. – К. : Знання, 2006. – 480 с.
18. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : практикум / В. В. Козик, Л. А. Панкова, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Вікар, 2006. – 589 с.
19. Міжнародна економіка : підручник / за ред. В. М. Тарасевича. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 224 с.
20. Одягайло Б. М. Міжнародна економіка : навч. посіб. / Б. М. Одягайло. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2006. – 407 с.
21. Пугель Т. Международная экономика / Т. Пугель, П. Линдерт ; пер. с англ. – М. : Дело и Сервис, 2003. – 800 с.
22. Рокоча В. В. Міжнародна економіка : навч. посібник : у 2 кн. – К. : Таксон, 2000.
23. Савельєв Є. В. Міжнародна економіка : підручник / Є. В. Савельєв. – К. : Знання, 2008. – 622 с.
24. Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, О.І. Рогач, О. І. Шнирков та ін. – К. : Либідь, 2000. – 582 с.
25. Шевчук В. О. Міжнародна економіка : теорія і практика : підручник / В. О. Шевчук. – К. : Знання, 2008. – 663 с.

Додаткова література:

26. Економіка зарубіжних країн : підручник / А. С. Філіпенко, В. А. Вергун, І. В. Бураківський та ін. – К., 2002.
27. Золотов А.В. Международные валютно-кредитные отношения / А. В. Золотов. – К., 2001.
28. История мировой экономики / под ред. А. Н. Маркова. – М., 2002.
29. Кругман П. Международная экономика : теория и политика. / П. Кругман, М. Обстфельд ; пер. с англ. 5-го межд. изд. – СПб., 2004.
30. Международные стратегии экономического развития : учеб. пособие / Д. Г. Лукьяненко, Ю. В. Макогон, Ю. Н. Пахомов и др. – К., 2007.
31. Международные экономические отношения : интеграция / Ю. А. Щербинин, К. Л. Рожков, В. Е. Рыбалкин и др. – М., 1997.
32. Международные экономические отношения : учебник для вузов / под ред. Е. Ф. Жукова. – М., 2001.

33. Мировая экономика : глобальные тенденции за 100 лет / Под ред. И. С. Королева. – М., 2003.
34. Михасюк І. Р. Глобалізація та євро регіоналізація / І. Р. Михасюк. – Львів, . 2005.
35. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / за заг. ред. І. В. Багрової. – К., 2004.
36. Міжнародні валютно-кредитні відносини : підручник / за ред. А. С. Філіпенка. – К., 1998.
37. Мовсесян А. Г. Транснаціоналізація в мировій економіці / А. Г. Мовсесян. – М., 2001.
38. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України : підручник / В. Є. Новицький. – К., 2003.
39. Пашин С. Т. Функционирование транснациональных компаний : организационно-экономическое обеспечение. – М., 2002.
40. Погорелецкий А. И. Экономика зарубежных стран : учебник / А. И. Погорелецкий – СПб., 2000.
41. Проблеми економічної інтеграції України в Європейській союз : теорія і стратегія. – Львів, 1996.
42. Решетняк Б. К. Глобальні проблеми сучасності і шляхи їх вирішення / Б. К. Решетняк, Ю. Н. Розенфельд. – К., 1999.
43. Рут Ф. Р. Міжнародна торгівля та інвестиції / Ф. Р. Рут, А. С. Філіпенко. – К., 1998.
44. Семенов К. А. Международная экономическая интеграция / К. А. Семенов. – М., 2001.
45. Семенов К. А. Международные валютные и финансовые отношения / К. А. Семенов. – М., 2000.
46. Сіваченко І. Ю. Вільні економічні зони. – К., 2001.
47. Соколенко С. И. Глобальные рынки XXI столетия : перспективы Украины / С. И. Соколенко. – К., 1998.
48. Соколенко С. І. Глобалізація і економіка України. – К., 1999.
49. Тоді Ф. Нариси історії Європейського союзу. – К., 2001.
50. Україна і світове господарство : взаємодія на межі тисячоліть / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, А. С. Гальчинський. – К., 2002.
51. Хофман Л. Україна на шляху в Європу / Л. Хофман, Ф. Мьоллерс. – К., 2001.
52. Черевань В. П. Міжнародна економічна діяльність : навч. посіб. / В. П. Черевань, А. П. Румянцева, Л. Ф. Романенко. – К., 2003.
53. Шишков Ю. В. Интеграционные процессы на пороге XXI века / Ю. В. Шишков. – М., 2001.

Укладач:
доцент кафедри
міжнародної економіки

Покатаєва Катерина Петрівна